

Sınıf hareketinin dünü, bugünü ve imkanları - A. Murat

Türkiye işçi sınıfı hareketinin nihayet başka bir düzeye ulaşarak yeni bir gelişme dönemine gireceğine dair umut ve beklentiler altında sadece güncel eylemler tab-

losundan kaynaklanmıyor. İnşili çıkışlı bir seyir içinde olsa da işçi hareketinin uzun zamandır içinde bulunduğu cendereden bir çıkışı aradığı, dahası bu çıkışı kolaylaştıracak öfke ve tepkinin alttan alta ma-

yalandığı da bir gerçek. Onlarca örnek, yüzlerce grev, eylem ve direniş, sınıf hareketinin görüldüğü kadar da durgun olmadığını göstermektedir.

s.10

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2022 / 23
25 Haziran 2022

Kızıl Bayrak

kizilbayrak70.net

TÜSİAD ve AKP dalaşı

TÜSİAD kodomanlarını kaygılandıran krizin toplum yaşamında yarattığı derin yıkımın tetikleyeceği muhtemel "beklenmedik" gelişmelerdir.

Yeni bir açılım sahtekerliği mi?

Kürt sorununun çözümü yönünde Kadım atılabilmesinin temel koşullarından biri, bu dinci-şoven zihniyete karşı bir mücadelenin yükseltilmesidir.

Zenginler göç yollarında: Mal canın yongasıdır

Kapitalizmin insanlığa hiçbir şey vermeyecek olduğu gerçeği ve çelişkisi artık çözümünü yakıcı bir biçimde dayatıyor.

İşçi direnişleri ve sınıf hareketi

Kolombiya'da solun zaferi!

s.14

Almanya'da metal'de TİS süreci başlıyor - D. Meriç

s.22

İşçi direnişleri ve sınıf hareketi

Sınıf hareketi uzun bir süredir kendini fabrika merkezli lokal direnişler ve parçalı zeminler üzerinden ortaya koyuyor. Kimi zaman yaygınlaşma eğilimi gösteren işçi direnişleri, ağır çalışma koşullarına, artan sömürüye ve baskıya karşı işçi sınıfının belli kesimleri şahsında cisimleşen çıkış arayışı ve biriken öfkenin dış vurumu olarak yaşanıyor. Sınıf içerisinde yaygınlaşma eğilimi taşıyan bu arayışı ve ortaya çıkardığı deneyimleri bir dizi açıdan irdelemek ve sınıf hareketinin gelişimi açısından belli sonuçlara ulaşmak ise büyük bir önem taşıyor.

FARKLI YÖNLERİ ÜZERİNDEN İŞÇİ DİRENİŞLERİ

Kapitalizm koşullarında yüzlerce fabrikaya dağılmış, sınıf bilincinden yoksun ve örgütsüz işçi kitlelerinin, çalışma şartlarının iyileştirilmesi, sömürünün bir parça dizginlenmesi ve güvenceli çalışmak gibi asgari sınıfsal talep ve özlemlerle sendikalara yönelmesi gayet olağan bir durumdur. Bir başka ifade ile, ağırlaşan çalışma ve yaşam koşulları karşısında kendi başına "sendikaya üye olmak" dahi (düzen sendikacılığının yarattığı tahribata, güvensizliğe ve sayısız ihanete rağmen), işçiler açısından belli bir güvence sayılabilmektedir. Günümüz Türkiye'sinde henüz bilinçli ve sınıfın genelini kesen düzeyde bir sendikalaşma eğiliminden söz edilemese de, son yıllarda çeşitli fabrikalardan yansıyan gelişme ve deneyimler bu gerçeği anlatmaktadır.

Bu aynı sürecin öteki tarafında ise, kapitalistlerin işçilerin örgütlenme arayışlarını daha en başta ezmeye dönük çok yönlü saldırıları yer almaktadır. Sermayedarlar işçilerin bu en geri noktada seyreden örgütlenme arayışına, sadece sendikaya üye olmalarına dahi tahammül göstermiyor. Sendikalı işçilere baskı kuruyor, izole ediyor, işten atıyor... Günümüzde işçi sınıfı ile burjuvazinin tek tek fabrikalarda tam da bu zemin üzerinden karşı karşıya geldiği, çoğu eylem ve dire-

nişin sendikalaşma çalışmalarını hedef alan saldırıların arkasından yaşandığı birçok örnek var.

Son yıllarda gündeme gelen Sinbo, Pressan, SML Etiket, Pas Sout, Adkotürk, Rifis Makine, Ekmekçiogulları, Farplas, Asen, Acarsoy, Smart Solar ve daha birçok fabrika direnişi, sendikal örgütlenmeye dönük saldırıların dolaysız bir sonucu olarak yaşandı. Elbette harekete geçen, sendikal sınırlarda dahi olsa örgütlenme adımları atan ve sermayenin saldırılarıyla karşı karşıya kalan sınıf bölüklerinin direniş bayrağını yükseltmesi, günümüz sınıflar mücadelesi açısından oldukça anlamlı bir tutumdur. Zira, kendisine yönelen saldırıları fiilen reddetmek, örgütlenme hakkını savunmak ve bunun için direnmek işçi sınıfı adına meşrudur ve açık sınıfsal bir tutumdur. Dolayısıyla her adımında desteklenmeli, güçlendirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır. Fakat, yeterince örgütlü bir hazırlığa dayanmamayan bu türden direnişlerin çoğu bir "sonuç" olarak ortaya çıkmakta, büyük oranda somut kazanımlar elde edilemeden sönmülmektedir. Zira, bir saldırı karşısında sınıfsal bir refleksle direnişe geçmek ile onu işçi sınıfı lehine sonuçlandırmak iki ayrı şeydir ve bunun kendisi birçok başka belirleyici etkenle birlikte ele alınmalıdır. Şöyle ki, fabrikalarda örgütlenme çalışmasına ve direnişe öncülük eden güçlerin niteliği, sürecin parçası olan işçilerin bilinç ve örgütlenme düzeyi, sendikal bürokrasinin tuttuğu yer ve etkisi, tümü bir arada fabrika merkezli örgütlenme ve direnişlerin gerçek ve kalıcı sonuçlarını doğrudan belirlemektedir.

Elbette, günümüzde öne çıkan direnişler sadece örgütlenme çalışmasını ya da sendikal faaliyeti hedef alan saldırılar üzerinden gündeme gelmiyor. Yaygın olmasa da TİS sürecinde yaşanan tikanlıklar, sendikal fabrikalarda çalışan işçileri hedef alan saldırılar ve dayatmalar da farklı eylem ve direnişlerin konusu

oluyor. Neredeyse tamamı sendikal bürokrasinin denetimi altında olan bu türden fabrikalarda yaşanan direnişler ise büyük oranda tabandan gelen basıncın ya da öfke patlamasının ürünleri olarak şekilleniyor. Bürokratik kast aşamadığı oranda ise bu tür çıkışlar da kısa sürede sönmülmüyor. 2022 yılında Mersin Çimsetaş'ta, Aliğa TÜPRAŞ'ta ya da birçok belediyede yaşanan direnişler bunun güncel örnekleri olarak sıralanabilir.

İçinden geçmekte olduğumuz dönemde, ortaya çıkış biçimi ve gelişim seyri bakımından diğerlerinden farklılıklar gösteren işçi direnişleri de yaşanmaktadır. Özellikle 2022 yılının ilk aylarında patlak veren, birçok kente ve sendikalı-sendikasız onlarca fabrikaya yayılan direnişler buna örnek verilebilir. Söz konusu direnişlerin çoğu, ekonomik-mali krizin derinleştiği ve faturasının kabardığı, hayat pahalılığının görülmemiş boyutlara ulaştığı bir süreçte kendiliğinden ve bir öfke patlaması biçiminde yaşandı. Birçoğunda somut kazanımlar elde edildi. Bu yönüyle, 2022 işçi direnişleri diğerlerinden farklı olarak yeni dönem sınıf hareketinin işaret fişekleri, yeni bir "başlangıcın" emareleri olarak değerlendirilebilir. Şimdilik ivmesi düşse de söz konusu direnişleri mayalayan koşullar yerli yerinde durmakta, dahası gün be gün ağırlaşmaktadır. Bunun kendisi yeni bir işçi direnişleri dalgasının zeminlerini de olgunlaştırmaktadır.

FABRİKA KOMİTELERİNE VE İŞÇİ İNİSİYATİFİNE DAYALI ÖRGÜTLÜ DİRENİŞ!

İster örgütlenme ve sendikal faaliyete dönük saldırılara karşı başlatılan direnişler olsun, ister sendikal işçilere dayatılan kölelik koşullarına ve hak gasplarına karşı gelişsin, isterse krizin ağır faturasına karşı kaban öfkenin ürünü olsun; işçi direnişlerinin en belirgin yapısal zaafiyeti sendika bürokrasisinden ve sermayeden bağımsız, fabrika merkezli taban örgüt-

lerinden yoksun olmalarıdır. Yine, sınıftan öne çıkan direngen unsurlarının fabrika merkezli örgütlenme ve mücadele süreçlerinde devrimci önderlikle buluşmaması, buna da bağlı olarak kendi içerisinden öncü-devrimci işçiler çıkarmaması da direnişlerin akıbetinde belirleyici bir yer tutmaktadır. Bu iki temel sorun aşılmadan, direniş mevzilerinin gelişip güçlenmesi, işçi sınıfı adına somut kazanımlar elde edilmesi ve sınıf hareketinin yeni bir düzeyde inşa edilmesi mümkün olmayacaktır.

Bu noktada bütün bir deneyimiyle hafızalardaki yeri hala taze olan Greif İşgali, benzersiz bir örnek olarak yol gösterici bir yerde durmaktadır. Zira Greif İşgali hem kendi dönemi hem de bütünüyle Türkiye işçi sınıfı tarihi açısından sınıf hareketinin devrimci geleceğini temsil etmekte, bu açıdan sınıfın direngen kesimlerine kılavuzluk etmektedir. Greif İşgali, daha ilk örgütlenme sürecinden 60 günlük işgal günlerine kadar örgütlü-devrimci bir hazırlığın ürünüdür. İşgal eylemi fabrika komitelerine, işçi inisiyatifine ve demokrasisine dayanmaktadır. Greif, öncü-devrimci işçilerin önderliğinde sermayeye, sendikal bürokrasiye ve taşeron köleliğine karşı verilen soluklu bir mücadelenin adıdır.

Bugün, artan baskı ve sömürüye karşı örgütlenme arayışına giren, direnmenin yolunu tutan ve mücadeleye atılan işçilerin yüzünü dönmesi gereken ilk yer tam da bu nedenle Greif İşgali olmalıdır. Zira, mücadelenin ve direnişlerin somut ve kalıcı kazanımlar elde etmesi, her bir fabrikanın sınıf hareketinin kaleleri haline getirilmesi tıpkı Greif'te olduğu gibi örgütlü-devrimci hazırlığa, sermayeden, sendikal bürokrasiden ve sermaye devletinden bağımsız taban örgütlerinin var edilmesine dolaysız olarak bağlıdır. Bu nedenle, yeni dönem sınıf eksenli mücadelelerin ve işçi direnişlerinin parolası, fabrika komitelerine ve işçi inisiyatifine dayalı örgütlü direniş olmalıdır.

TÜSİAD ve AKP dalaşı

Karlarını güvencelemek ve büyütme için "istikrar" arayan sermaye örgütü TÜSİAD, son yıllarda iktidara karşı daha sık konuşmaya başladı. AKP iktidarında kârlarını katlayan sermayedarlar örgütü, ekonomi-mali alanlar başta olmak üzere çeşitli konularda kaygı ve uyarılarını dile getiriyor. Erdoğan'ın sert tepkisine de neden olan bunun son örneği, TÜSİAD'ın Yüksek İstişare Kurulu toplantısı oldu. 15 Haziran günü gerçekleşen toplantıda sermayedarların şefleri, ekonomiden dış politikaya, enflasyonun kontrolden çıkmasından gelir adeletsizliğine, gıda krizinden yeni bir tarım politikasına duyulan ihtiyaca, halkın satın alma gücünün eriyor olmasından ücretlerin toplam gelir içindeki payının gerilemesine kadar hemen her konuda düşünce belirtti.

BELİRSİZLİKLERLE DOLU BİR SÜRECE DOĞRU...

"Hem Türkiye'nin ikinci yüzyılına hem de seçim ortamına hazırlanıyoruz. Zor bir dönem geçiriyoruz" diyen sermayedarlar, "Dünyada bir dönem sona erdi. Ama yerine geçen ne olduğu netleşmedi. Bizden kaynaklanan belirsizlikler ile yeni dünya düzenine ilişkin belirsizlikler"e de işaret ederek sorunları "geniş" çerçevede ele aldılar. Sermayedarların da dediği gibi dünya ve Türkiye belirsizliklerle dolu bir sürece doğru ilerliyor. Gelişmelerin nereye varacağını kestirmek Türkiye için de kolay görünmüyor. Olayların gelişim seyrini belirleyecek olan çok boyutlu iç ve dış etkenler var. Tüm bunlardan ve iktidarın izlediği politikalarından hareketle TÜSİAD sermayedarları, çıkarları gereği dinci-faşist iktidara bir kez daha eleştiri, öneri ve uyarılarda bulundu.

"Hukuk sisteminin adil ve etkin çalışması da gerekir. Hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı konusunda şüphe olursa yatırımlar için risk primi gereksiz biçimde yükselir" uyarısında bulundular. "Ekonomiyi istikrarlı ve sürdürülebilir bir raya oturtacak politikalar için" uzmanların-akademisyenlerin önerilerine kulak verilmesi gerektiğini önerdiler. Hukukun üstünlüğü, uluslararası taahhütlere sadakat, düşünce ve ifade özgürlüğünün, "toplum ve ekonomi açısından lüks değil gereklilik olduğu"nu vurguladılar. Yargı bağımsızlığının ağır bir erozyona uğramasının, vatandaşların adalete güven-

sizliğinin başlıca nedeni haline geldiğini vurguladılar. "Bugün, özgürlükleri, eşitliği, adaleti, dayanışmayı, bilimi, çevre bilincini yeniden inşa etme, güveni yeniden yaratma...daha güzel yarınlar için, hep birlikte geleceği inşa etme zamanı» dediler. "En iyi eğitilmiş, yabancı dil bilen, dijital çağa uygun becerilere sahip gençler" in ülkeyi terk etmesinden yakındılar. İktidara ve muhalefete, gençlerimizin geleceğe güvenle bakmalarının nasıl sağlanacakları sorusunu yönelttiler.

TÜSİAD kodamanlarını kaygılandıran ve onlara bu "güzel sözleri" söyleten bir diğer olgu ise, ekonomik-mali krizin toplum yaşamında yarattığı derin yıkımın tetikleyeceği muhtemel "beklenmedik" gelişmelerdir.

AKP şefi Erdoğan, TÜSİAD Başkanı Orhan Turan ve YİK Başkanı Tuncay Özilhan'ın açıklamalarına meşrebine uygun bir tepkiyle yanıt verdi. "Haddini bil! Bunlar ne zavallı yahu", "Bunlar akıllarını başlarına almadıkları sürece iktidarın kapısından içeri giremezler" sözleriyle tepki gösterdi. "Dış politikada sen bize ders veremezsin" diyen Erdoğan, "Biz şehitlerimizin kanını yerde bırakmayacağız... bu kapı, yerli ve milli duruş sergileyene açıktır, yerli ve milli duruş sergilemeye kapalıdır" söylemleriyle her zamanki gibi şoven politikaya sarılarak milliyetçi duygulara oynadı, ırkçı hezeyanı körükledi. Erdoğan, YİK Başkanı Özilhan'ın 'bilimsel destek alın' sözlerine de büyük öfke gösterdi. Ağır toplumsal kriz koşullarında dinci-faşist iktidar kaçınılmaz olarak yıpranmaktadır. Meşruiyet sağlamakta önemli bir imkan olarak kullandığı seçmen desteği giderek erimektedir. Erdoğan ve iktidarının en zayıf ve çıkışsız olduğu bugünkü koşullarda TÜSİAD'ın bu çıkışı, iktidarda bir moral sarsıntı yaratmış görünüyor. Ülkedeki ekonomik ve politik krizin giderek derinleştiği bir dönemde, ülkenin büyük sermaye örgütünün iktidara yönelttiği eleştiri, öneri ve uyarılar, aynı zamanda muhalefete bir destek mayetindedir.

TÜSİAD'IN GELECEĞİ İNŞA EDİLMEK İSTENİYOR

Batılı emperyalistlerle uyum içinde büyük burjuvazinin tüm kesimleri AKP'nin önünü bizzat kendileri açmış ve uzun yıllar boyunca onu blok halinde desteklemişlerdi. Sonraki süreçlerde de tüm kesimleriyle büyük burjuvazi, dinci-faşist iktidarı desteklemeyi sürdürdüler. Zira ekonomik ve sosyal krizin ağırlaştığı koşullarında krizin etki ve sonuçlarına karşı işçi sınıfını ve emekçileri dizginlemekte ve sermayedarlara her türlü sömürü imkanı sunmakta, mevcut iktidardan daha uygun ve işlevli bir alternatif yoktu. 20 yıllık iktidarı boyunca AKP, sermaye sınıfı için üzerine düşeni yaptı. Burjuvazinin irili-ufaklı bütün kesimlerini hoşnut edecek, onların daha çok semirmesine yol açacak politika ve uygulamaları adım adım hayata geçirdi. Sınıfa yönelik saldırılar sermaye lehine (grev yasakları, ücretlerin düşük tutulması, esnek çalışma, sendikasılaştırma, güvencesizleştirme) derinleştirildi. Sermaye hareketlerinin önündeki tüm engeller ortadan kaldırıldı.

Kâr elde etmek, sermaye birikimi sağlamak için ekonomik ve siyasi istikrarın sağlanması, sermaye sınıfı için ön koşuldur. TÜSİAD, gelinen yerde AKP-MHP iktidarı altında ekonomik-siyasi istikrarın sağlanabileceğine artık inanmıyor. TÜSİAD gibi sermaye örgütleri güven istiyor ve ülkeye istikrarlı bir biçimde yabancı sermayenin gelmesinin sağlanmasını arzuyor. Dolayısıyla, sadece yerli sermayeye değil, birçoğunun ortağı olduğu yabancı sermayeye, güven vermek gerektiğine inanıyor. "Uluslararası taahhütlere sadakat" gösterilmesini, yanı batılı emperyalistlerle tam bir uyum istiyor. Mevcut iktidar bloku, özellikle de son yıllarda içeride ve dışarıda sürdürdüğü saldırgan ve savaşçı politikalarla, giderek artan despotlaşmayla ve dinci gericiliği bir yaşam tarzı olarak topluma dayatma ısrarıyla, birçok alanda istikrarın sağlanmasının önünde bir engele dönüşüyor.

TÜSİAD'ın çıkışının gerisinde bu ve benzeri faktörler var. Yanı sıra, AKP döneminin sonuna gelindiğinin işaretlerinin çoğaldığı, AKP'nin karşısında nihayet iktidara gelme potansiyeli olan bir siyasi seçeneğin oluşmuş görüldüğü ve emekçilerin burnunda soluduğu bugünkü ko-

şullarda, TÜSİAD durumdan vazife çıkarıyor. Dinci-faşist iktidarın gidici olduğu inancından hareketle, iktidara aday olan muhalefete kendi gelecek projesi üzerinden destek vermekte ve dahası onlara uygulamak üzere bir "program" sunmaktadır. 12 Mart, 12 Eylül gibi kanlı askeri faşist darbeleri destekleyen, ülkenin işçi ve emekçiler için cehennem çövrülmesinde rol oynayan ve 20 yıllık AKP iktidarının destekçisi olan bir örgütün, bugün, öteki şeylerin yanı sıra "hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı"ndan, "özgürlükleri, eşitliği, adaleti, dayanışmayı, bilimi, çevre bilincini yeniden inşa etme"den, "düşünce ve ifade özgürlüğü"nden söz etmesi raslantı değildir. Ama TÜSİAD'ın dilinde bunlar boş sözlerdir.

TÜSİAD çıkışıyla geleceğin Türkiye'sinde daha fazla söz sahibi olmak, kendi geleceğini inşa etmek istemektedir. Öte taraftan TÜSİAD kodamanlarını kaygılandıran ve onlara bu "güzel sözleri" söyleten bir diğer olgu ise, ekonomik-mali krizin toplum yaşamında yarattığı derin yıkımın tetikleyeceği muhtemel "beklenmedik" gelişmelerdir. Zira, krizin faturasını döne döne ödeyen işçi sınıfı ve emekçiler, bugün, açlık sınırında bir yaşam sürüyor. Sömürü ve çalışma koşulları cehennemi aratmaz duruma gelmiş bulunuyor. Dolayısıyla "proleter kitle hareketi ve halk isyanı" kodamanları korkutan bir tehdit ve tehlike olarak önlerinde duruyor. Sözü edilen bu türden bir sosyal demokrat reform istemleri bile ancak işçi sınıfı ve diğer emekçilerin örgütlü mücadeleleriyle gerçekleşebilir: "Kapitalist ekonomiye ve dolayısıyla burjuva sınıf düzeninin sorunlarına kendi sınırları içinde çözümler bulmak, devrimci partinin sorunu değildir. Tersine devrimci partinin görevi, devrimci sınıf mücadelesini geliştirerek, bu ekonomiyi ve düzeni karakterize eden üretim ilişkilerini, bu ilişkilere dayanan sınıf egemenliği sistemini aşmaktır. Dolayısıyla, devrimci sınıf mücadelesini geliştirmek ve devrimci sınıf mevzilerini çoğaltmak yoluyla, bunu başaracak koşullara zaman içerisinde ulaşmaktır. Devrimci sınıf partisi, düzenin krizleri ve dolayısıyla mevcut kriz karşısında ileri süreceği temel ve taktik istemlere de bu bakış açısıyla yaklaşır." (TKİP VI. Kongre Bildirisi'nden...)

Yeni bir “açılım” sahtekarlığı mı?

E. Bahri

Türk sermaye devleti baştan beri Kürt sorunu konusunda ırkçı-inkârcı bir politika izlemiş, ancak hiçbir iktidar bu konuda dinci-gerici-şoven saray rejimi kadar pervasız olamamıştır. Orta çağ artığı ideolojiye dayanan bu rejim, kaba bir riya-karlıkla ‘Kürt sorununu çözme’ iddiasıyla ortaya çıkmış, bu bağlamda ‘Oslo Barış Süreci’ni başlatmış, ardından ‘Kürt açılımı’ ilan etmiştir. Gerici rejimin bu kirli oyununun finali, 28 Şubat 2015’te “Dolmabahçe Mutabakatı”nın bir seremoni ile ilan edilmesi oldu.

Dolmabahçe seremonisinde kimin hangi koltukta otaracağını Tayyip Erdoğan saptamış, AKP ile HDP heyetleri mutabakatı birlikte ilan etmiş, ‘Kürt sorunu çözüm yoluna giriyor’ yanılması yaratılmıştır. Bu olaydan kısa bir süre sonra sahneye çıkan Erdoğan, mutabakata karşı olduğunu ilan etmiş, bu olayın kendisinden habersiz planlandığı yalanını ortaya atmıştır. 2015’in 7 Haziran’ında yapılan seçimlerde hezimet uğrayan AKP, Kürt halkına karşı amansız bir kirli savaş başlatmıştır.

2015 Temmuz ayında İŞİD cellatlarını kullanmaya başlayan rejim, 2015 Kasım ayında yapılan seçimlere kadar yüzlerce kişinin öldürülmesine zemin hazırladı. AKP seçimleri bu sayede kazanmış, faşist parti MHP’yi yanına alarak rejimini tahkim etme sürecini hızlandırmıştır. 2016’da ise ‘Hendek Savaşları’ adı altında İsrail’in Filistin’de uyguladığı savaş taktiklerini, yani ‘yakıp yıkarak katletme’ sürecini başlatmıştır. Kürt sorunu konusunda söylemde de pratikte de faşist partiyle buluşan Erdoğan’la müritleri, o günden bu yana hem Kürt halkına hem Kürt hareketine saldırmaktadır.

Rejim o kadar kokuşmuş ki, tüm bunlara rağmen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinde tecrit altında tuttuğu Abdullah Öcalan’dan mektup getirmiş, Osman Öcalan’ı ise sarayın borazanı TRT televizyonuna çıkarmıştır. Bunlar faşist partinin de onayı ile olmuştur. Bu manevraları seçimleri kaybetme korkusuyla yaptılar, ancak buna rağmen hezimete uğradılar. Seçimler yaklaşırken ‘olağan koşullarda’ hezimetin kendileri için kaçınılmaz olduğunu bilen AKP-MHP şeflerinin bir kez daha ‘Öcalan Kart’ını kullanmaya çalıştığına dair rivayetler doluşmaya başladı.

‘ÇÖZÜLMÜŞ’ SORUNUN ‘ÇÖZÜM SÜRECİ’

Uzun süreden beri beka sorunu yaşayan saray rejimi, seçim hezimetini önleyebilmek adına, ‘ruhunu şeytana satmaya’ hazır olduğunu gösteren tutumlar sergiliyor. Birçok kirli oyun ve dolaplar çeviren rejimin Abdullah Öcalan’ı kullanmak için de hazırlık yaptığı belirtiliyor. Medyada görevli saray beslemeleri, Erdoğan’ın yeni bir ‘çözüm süreci’ ilan etmek için faşist parti reisini ikna etmeye çalıştığını söylüyor.

Anlatılanlara göre saray rejimi, hem AKP’den uzaklaşan Kürtleri geri kazanmak hem HDP’ye oy veren Kürtlerin Millet ittifakı adayına destek vermelerini önlemek istiyor. AKP şefinin yıllardan beri İmralı’da tecrit altında tuttuğu Öcalan’ı bu amaçla kullanmak istediği belirtiliyor. Oysa seçimleri kazanmak için ‘Kürtlere şirin görünme’ oyununu hazırlayan Erdoğan, bir süre önce “Bu ülkede Kürt sorunu yoktur. Biz o sorunu çözdük” diye vaaz vermişti. Buna göre Erdoğan ile müritleri, çözdükleri sorun için ‘çözüm süreci’ başlattıklarını ilan ederek, Kürt halkını kandırabileceklerini var sayıyorlar.

Böylesine bir senaryoyu medya üzerinden piyasaya sürerek Kürt halkıyla küstahça alay edenler siyasi, ahlaki, insani kısacası her açıdan nasıl da tam bir çöküş içinde olduklarını ispatlıyorlar.

‘BARİŞ’ DEĞİL ‘ŞOVEN-IRKÇILIK’ SÜRECİ

Kirli oyunlara, sahte söylemlere değil de saray rejiminin icraatlarına bakıldığında barış değil ama ırkçı-şoven-inkârcı bir histeri sürecinin işlediği görülür. Bu süreç öncesi bir yana Temmuz 2015’ten beri pervasızca işletiliyor. Bu süreçte sayısız cinayet işleyen rejim, HDP eski Eş Genel

Başkanları Figen Yüksekdağ ile Selahattin Demirtaş’ı 4 Kasım 2016’dan beri hapis-te rehin tutuyor. HDP’in kazandığı bütün belediyelere saray rejimi tarafından kayyum atandı. HDP kadrolarını hedef alan onlarca toplu tutuklama saldırısı gerçekleştirildi. Kürt basını özel bir şekilde hedef alındı ve sadece geçen hafta 16 Kürt gazeteci tutuklandı.

Kürt halkına karşı baskı ve zorbalık her alanda pervasızca uygulanıyor. HDP sürekli kapatılma tehdidi altında tutulurken, birçok milletvekilinin dokunulmazlığını kaldırıp zindana atma hazırlığı yapılıyor.

Saray rejiminin borazanlığını yapan medyaya ise iğrenç bir ırkçı-şoven söylem egemendir. Dışarıda da Kürt halkının kazanımlarını ortadan kaldırmak için histerik bir saldırı var. Kandil ve çevresi bombardıman altında tutulurken, Rojava’daki kazanımların ortadan kaldırılması, halen saray rejiminin dış politikasının merkezinde yer alıyor. Bu liste çok daha fazla uzatılabilir. Ancak bu kadarı AKP-MHP iktidarının ırkçı-şoven zihniyetini gözler önüne sermeye yeter de artar bile.

Bu kadar gözü dönmüş saldırganlık saray rejiminin ‘fitratında var.’ Zira bu rejim her tür demokratik hak ve özgürlüklere düşmandır. Sömürülen sınıfların hak arama mücadelesinden nefret eden bu zihniyet, ezilen bir halkın özgürlük ve eşitlik talepleri uğruna mücadele etmesini ‘terör’ diye kodlayarak saldırganlığını meşru göstermeye çalışıyor. Böyle bir rejimin demokratik bir sorunu çözmesi eşyanın tabiatına aykırıdır.

Burjuva sınırlardaki demokratik hak kırıntılarına bile tahammül edemeyen bir zihniyetin, Kürt sorunu gibi düzen içi bir çözüm için bile belli demokratik adımlar atılmasını gerektiren bir sorunu çözenin yanına bile yaklaşamaz.

“İNKAR VE İMHA SİYASETİNİN ÇÖZÜLMESİ SÜRECİ VAR BU İKTİDARDA”

Saray dalkavuklarının yaydığı rivayetler, bazı çevrelerin HDP hakkında belli spekülasyonlara girişmesine vesile ediliyor. Kimi senaryolara göre HDP’nin saray rejimiyle ittifak yapma ihtimali var. Kimileri bu iddiaları ortaya atsa da HDP liderleri farklı şeyler söylüyor. Düzen muhalefetinin kurduğu ‘Altılı Masa’ Kürt halkına bir şey vaat etmese de bu, ırkçı-inkârcı politikayı pervasızca uygulayan AKP-MHP rejimine belli vaatler karşılığında destek verileceği anlamına gelmiyor. HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan’ın tartışmalarla ilgili yaptığı değerlendirme de buna işaret ediyor: “Yeni bir çözüm süreci var mı yok mu’ diye herkes kulislerde bir laf attı ortaya. Bu lafı ortaya atanların dahi ortada ne çözüm sürecinin olduğuna dair ellerinde bir belge var ne de böyle bir izlenim var. Sadece laf olsun diye ‘Çözüm süreci olacak mı, olmayacak mı?’ diye tam da seçimlere yakın bir dönemde atılan bu lafların içinin boş olduğunu hepimiz biliyoruz. Valla bizim görebildiğimiz kadarıyla iktidarda bir çözüme var. Fiyaskoya dönüşen inkâr ve imha siyasetinin çözülmesi süreci var bu iktidarda. Sadece iktidar değil, bu meseleye ciddiyetle yaklaşmayan diğer siyasetler de çözüme aşamasına gelmiştir ve çözülecektir. Çünkü artık yolun sonuna gelindiğinin herkes farkında. Bu siyasetleri halk kesinlikle aşacak ve denklem dışı bırakacak, çözmeyen, çözülecektir!”

Buldan’ın değerlendirmesi, iktidarın Kürt halkına ve hareketine hakaret anlamına gelen kirli manevrasının tutmayacağına işaret ediyor. Buna karşın saray rejiminin Kürt sorun konusunda yeni bir oyun çevirme ihtimali yüksektir. Ancak bu kadar olaydan sonra başta Kürt halkı olmak üzere, konuyla ilgili olan herkesin gördüğü yalın bir gerçek var: İrkçı-inkârcı politikaların bayraktarlığını yapanlar, çözmek bir yana Kürt sorununu daha da derinleştiriyorlar. Bir başka yalın gerçek ise, -geçici ya da kalıcı, devrimci ya da düzen içi-, Kürt sorununun çözümü yönünde adım atılabilmesinin temel koşullarından biri, bu dinci-ırkçı-şoven zihniyete karşı çok yönlü, kitlesel bir mücadelenin yükseltilmesidir.

AKP'nin Kürt sorunundaki "çözumsuzlüğü"

Kürt sorunu AKP-MHP iktidarı için kriz konusu olmaya devam ediyor. Mehmet Metiner ATV'de yayınlanan bir dizi için "ırkçı-faşist" nitelemesi yaptı. Dizi Metiner'in serzenişi sonrasında yayından kaldırıldı. Gerici tutumlarıyla bilinen Metiner'in Kürt halkının derdine düşmesi için bir neden görünmüyor. Belli ki Metiner, AKP'nin Kürtler nezdinde yıpranan imajını cilalamak istiyor.

Göründüğü kadarıyla önden hazırlanmış bir mizansen hayata geçirildi. Nitekim bu gelişmenin hemen ardından AKP'ye eleştiri yönelten Bülent Arınç'a saldıran yine M. Metiner oldu. "Kral çıplak demenin vaktidir" diyen Bülent Arınç'a, AKP'li Mehmet Metiner "Arınç'ın ismini duymak istemiyoruz, yeter artık. Onu partide tutanlara yazıklar olsun" diye tepki gösterdi. Arınç, Metiner'e yanıt olarak "İnsan omurgası 33 kemikten oluşur. Seninki ise yalan, iftira ve hasetten ibaret üç kıkırdaktan müteşekkil" dedi. Tüm bunlar tartışılırken iktidarın yandaş medyadaki sözcülerinden Abdülkadir Aksu, Hürriyet gazetesindeki köşesinde Öcalan'ın ailesinden biri ile görüşürülebileceğini yazdı.

2019'daki yerel seçimlerden önce HDP'nin "tarafsız kalması"na yönelik bir mektup kaleme alan, son olarak 2020'de ailesi ile iletişim kuran Öcalan için HDP geçtiğimiz haftalarda Gemlik Yürüyüşü gerçekleştirmek istedi. Hapishanelerde açlık grevlerinden kent merkezlerinde eylemlere varana dek tecridin kaldırılması talep edildi. Mehmet Metiner'in serzenişinden Arınç'a karşı ilk saldıranlardan biri olmasına ve ardından da Öcalan'ın ailesi ile görüşmesinin tekrar gündeme gelmesi bazı kesimlerde "çözüm süreci" tartışmalarını beraberinde getirdi. Mehmet Metiner başta olmak üzere AKP içindeki Kürtler, "çözüm süreci"nin propagandasını yapıyorlar. HDP'den ayrılarak SES Partisi'ni kuran Ayhan Bilgen de bu propaganda etkin bir tarafı durumundadır.

***

Türk sermaye devletinin geleneğinde ve AKP-MHP iktidarının da kodlarında var olan inkâr, asimilasyon ve imhaya dayalı çizgi sürdürülemez durumdadır. Kürt sorununu yarattığı ağırlık içeride ve dışarıda çıkışsız kalan saray rejimi için artık

taşınamaz bir hale gelmiştir. Bunun için Kürt sorunu ve "çözüm"ü belli dönemlerde arka plana itilse de gündemden düşmeyecek temel bir sorundur. Seçim sürecinin yaklaşması ile birlikte Kürt sorununa dair tartışmaların daha da alevleneceği açıktır.

Erdoğan geçtiğimiz günlerde Van'da yaptığı konuşmada, Kürtlere, "HDP'ye çözüm sürecini bitirmenizi sizden kim istedi diye sorun" dedi. Öcalan'ın ailesi ile görüştürülme tartışmaları, Kürt milletvekillerinin soruşturulması, gazetecilerin tutuklanması ve HDP'nin kapatılması davası dahil tüm saldırılara saray rejiminin Kürt sorununu istismar etme çabasının güncel görünümüdür.

Türkiye'de "çözüm süreci" politikası, AKP ve Erdoğan'ın iktidarını güçlendirme planlarının bir manivelası olarak kullanıldı. Emperyalizmin planları doğrultusunda AKP eliyle uygulanan bu politikanın miladını doldurduğu anda en saldırgan haliyle imha ve inkâr politikasına geri döndü. Din istismarcısı AKP'nin ve küçük ortağı MHP'nin Kürt ulusunun özgürlük ve eşitlik istemine saygı göstermesini beklemek boşunadır. Kürt halkının top-

yekün kazanımlarını hedef alan ve bunun için her cepheden saldıran saray rejimi "çözüm süreci"ni gündemine almak zorunda kalıyorsa eğer, bu Kürt halkının büyük bedeller ödeyerek yürüttüğü haklı ve meşru mücadele ve direnişler sayesinde.

Her geçen gün toplumsal desteğini yitiren gerici-faşist iktidar, devlet gücünü elinde tutmak için bir yandan saldırılara hız verirken öte yandan da elindeki kartları kullanmaya çalışıyor. HDP'yi yönelik sistemli olarak gerçekleşen gözaltı-tutuklama terörü, Kürt gazetecilerin tutuklanması ve her fırsatta milletvekillerinin hedef gösterilmesi iktidarın artan saldırganlığının güncel örnekleridir. Yanı sıra Kürt halkını kendi gerici hesaplarının parçası yapmak için Mehmet Metiner gibi AKP içindeki işbirlikçi Kürtleri de daha etkin bir biçimde kullanmaya çalışıyor. Kürt halkının kazanımlarını ortadan kaldırmak için histerik bir şekilde saldıran AKP'ye kalkan olmaya çalışan Metiner gibileri ise, Kürt halkının düşmanlarına hizmet ediyorlar. Ortaya çıkan tablo AKP'nin Kürt sorunundaki "çözumsuzlüğü" gözler önüne seriyor.

Rejimin başı maaşına 40 bin lira zam yaptı!

nek saray rejiminden önce de mevcuttu. Ama daha önce miktarı sınırlı ve sadece

başbakanlar tarafından kullanılıyordu. Oysa AKP şefi hem örtülü ödeneği cum-

hurbaşkanının kontrolüne devretti hem önceki yıllara göre yüzlerce kat arttırdı.

Peki, rejimin şefine ranttan, talandan, örtülü, ödenekten, saray için yapılan harcamalardan aktarılan bu devasa miktardaki para yetiyor mu? Elbette yetmiyor! Bir de Erdoğan'ının maaşı var. Maaşı 60 bin lira iken 100 bin liraya çıkartmış, şimdi ise 141,453 TL'ye çıkartıyor. Meclise 'Ek Bütçe' sunan Erdoğan, kendi maaşına %40,4 oranında zam yapıyor. Buna göre Erdoğan'ın maaşı 141 bin 453 liraya yükseltilecek.

Kendine bu kadar bonkör olan rejimin başı, on milyondan fazla işçinin aylık gelirini belirleyen asgari ücret için 4 bin 253 lirayı yetreli görüyor. Kendisi ve müritleri o kadar utanmazlar ki, 'asgari ücrete tarihin en büyük zammını yaptık' diye vaazlar bile verdiler. Bu pervasızlık, sefaletle mahkûm edilen milyonlarca emekçinin bu lüsk/şataf düşkünlerinden hesap sormak için henüz ayağa kalmamış olmalarından kaynaklanıyor. Görünen o ki, emekçiler yakalarına yapışıp hesap sorana kadar adamlar yağma ve talana edecekler.

Türkiye'de on milyonlarca insanın birinci sorunu/gündemi geçim sıkıntısıdır. Yaygın işsizlik, TL'nin sürekli değer kaybetmesi, peşpeşe yapılan zamlar, artan enflasyon ve tüm bunlara 'tüy diken' AKP-MHP rejiminin politikaları toplumun geniş kesimleri için yaşamı zehirleyen bir noktaya ulaştı. Rejim biriken sorunların çözümünü ilgilendiği gibi, krizleri daha da derinleştiren politikalarında da herhangi bir değişiklik yapmıyor.

Tüm bu sorunların birinci dereceden sorumlusu rejimin başı, yani 20 yıldan beri yağma ve talan rejiminin tepesinde oturan AKP şefi Tayyip Erdoğan'dır. On milyonları bu duruma düşüren rejimin başı, hiçbir şey olmamış gibi saraylarında sefahat sürmeye devam ediyor. Sadece Ankara'daki 1200 odalı sarayı için günlük milyonlarca lira harcama yapıyor. Erdoğan'ın 'örtülü ödenek' diye adlandırılan paradan aldığı miktar ise bilinmiyor. Zira genelde devletin kirli işleri ya da rejim şeflerinin kullanması için yapılan bu 'kayıtdışı harcamalar' gizli tutuluyor. Yani 'örtülü' kalıyor. Bu öde-

Gerici-faşist ittifaka kalkan: “Sansür Yasası”

S. Dede

Dinci-faşist AKP-MHP iktidarı “dezenformasyon ile mücadele” adı altında Türk sermaye devletinin en kapsamlı sansür yasa tasarısının meclisteki görüşmelerini 1 hafta erteledi. Söz konusu yasa tasarısı genelde medyayı özelde ise sosyal medyayı baskı altına almayı hedefliyor. Kendi burjuva hukukuna dahi uymayan bu dinci-faşist sermaye iktidarı, devrimci-ilerici basın ve kişileri yargı sopasıyla cezalandırarak sesini boğmayı planlıyor. Tasarı gündeme geldiği günden itibaren basın meslek örgütleri, muhalif kurum ve kuruluşlar tarafından tepki ile karşılandı. Meclisteki görüşme öncesi İstanbul ve Ankara başta olmak üzere çeşitli illerde basın meslek örgütleri-kuruluşları gerçekleştirdikleri eylemlerle yasa tasarısını protesto ettiler.

Söz konusu yasa değişikliği gündeme yeni gelmiyor. Gerici-faşist iktidarın şefi Erdoğan başta olmak üzere birçok suç ortağı çeşitli olayları/gelişmeleri bahane ederek sosyal medyaya ilişkin bir düzenleme yapacaklarını ifade ediyordu. Gerici-faşist iktidarın yandaş medya kuruluşları aracılığı ile tüm toplumun bilincini bulandırmasına karşın, devrimci, ilerici ve muhalif basın başta internet haberciliği ve sosyal medya ile olmak üzere topluma gerçekleri göstermeye çalışıyordu. Yandaş basının görmediği Haziran Direnişi, işçi katliamları, kadın cinayetleri, polis şiddeti vb. gündemlerin hepsi, topluma muhalif basın aracılığıyla taşınıyordu. Yasama, yürütme ve yargı ile tüm burjuva devlet aygıtını tek elde toplayan dinci-faşist iktidarının muhalif basına ve sosyal medyaya dönük bitmeyen kin ve öfkesi buradan ileri geliyor. Onlar mafyalaşan devletin, yolsuzluk, rüşvet, rant ve talan düzeninin ömrünü uzatmak için karşılarına çıkan her sesi boğmak ve susturmak istiyor. Yandaş medya aracılığıyla işçi ve emekçilerin bilincini sövenizm zehri başta olmak üzere bir dizi yalan ve demagojiyle bulandırmaya çalışıyorlar. O yüzden hazırladıkları yasanın “dezenformasyon yasası” olarak anılması son derece isabetlidir. Söz konusu tasarı mecliste yasalarsa işçi ve emekçiler, gerici-faşist iktidarın her alanda hazırladığı “dezenformasyona uğramış bilgileri”ne maruz kalacaklar.

Yasanın yalnızca basın ve medya kuruluşlarını değil bütün bir toplumu hedef

aldığı açıktır. Sosyal medya paylaşımı ile kendilerini eleştiren onlarca kişiyi gece yarısı ev baskınları ile gözaltına alan ve tutuklayan gerici-faşist iktidar çitayı daha da yükseltmiştir. Sözde sansür yasasına göre “doğruluğu kanıtlanmamış bilgi ve haber” paylaşan sosyal medya kullanıcıları bir ila üç yıl arası hapis cezasına çarptırılabilirler. Bilgi ve haberin doğruluğuna ise hâkim ve savcılar kendi ölçütlerine göre karar verecek. Tamamen muğlak ifadelerle dolu bu düzenlemenin amacı dinci-faşist AKP-MHP iktidarına adeta dikensiz bir gül bahçesi yaratmaktır. Zira sosyal medya paylaşımları üzerinden halihazırda yüzlerce kişi tutuklu ve on binlerce kişi ise yargılanmaktadır. Bunların hatırı sayılır bir kısmı “Cumhurbaşkanı’na hakaret” suçlamaları kapsamındadır. Yalnızca 2020 yılına kadar ki verilere göre Cumhurbaşkanı’na hakaret kapsamında 169 bin 169 kişi hakkında soruşturma, 38 bin 608 kişi hakkında ise dava açılmıştır. Söz konusu verilere dinci-faşist iktidarın en saldırganlaştığı son iki yılın verisi dahil değildir. Yasa tasarısı bu saldırıyı daha da boyutlandırmayı hedeflemektedir.

TASARININ GETİRDİĞİ SANSÜR DÜZENLEMELERİ

Tasarının getirdiği sansür düzenlemeleri basın ve medya kuruluşlarına ve kişilere olmak üzere çok yönlü uygulanacaktır. Bunlara bakacak olursak:

Yasa tasarısı ile internet haber siteleri Basın Kanunu’na tabi olacaktır. Bu durumda internet haber siteleri bütün bilgilerini Basın İlan Kurumu’na bildirecek. Basın İlan Kurumu aracılığı ile haber siteleri tamamen denetime tabi olacak. Sansür yasası kapsamına aykırı haber ve içeriklerde BİK’in mahkeme kararı dahi

olmaksızın, ilgili siteye erişimi engellemesi kolaylaşacak. Haber ve içerik hakkında zarar gördüğünü iddia eden olursa söz konusu haber sitelerinde “tekzip” yayınlanacak.

MİT görevlilerine, ailelerine dair haber ve içerik paylaşımları “katalog suç” kapsamında değerlendirilerek cezalandırılması kolaylaştırılacak.

Sosyal medya platformlarına Türkiye’de Türk temsilci zorunluluğu getirilecek. Bu şekilde sosyal ağ sağlayıcılar BTK ile iş birliği ile (!) çalışacak. BTK’nın belirttiği “sakıncalı” içeriklerin ve etiketlerin kendi sosyal medya platformlarında yayınlanmamasını sağlayacak. Sosyal medya kullanıcılarının kişisel bilgileri savcılık tarafından “yalan bilgi” yayma iddiası ile talep edilirse paylaşılacak. Söz konusu içerik ve bilginin doğruluğuna ise “savcı ve hakimler” karar verecek. Burada herhangi bir ölçütün olmaması adeta hakim ve savcılara sınırsız muğlak bir alan sağlayacak. Söz konusu kişisel bilgiler mahkemeye ve savcılığa verilmezse ilgili sosyal medya uygulamasının internet bant trafiği Türkiye’de yüzde doksan oranında daraltılabilecek. Aynı zamanda sosyal medya temsilciliği (sosyal ağ sağlayıcı) ‘kişilerin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokan içerikleri öğrenmesi ve gecikmesinde sakınca bulunması’ halinde, bu içeriği ve içeriği oluşturana ilişkin bilgileri yetkili kolluk birimleriyle paylaşacak. Yani polis ile iş birliği yapacak.

KİŞİLER ARASI ERİŞİME DEVLET DENETİMİ

Söz konusu yasa tasarısında bir de Elektronik Haberleşme Kanunu’na yeni kavramlar ve uygulamalar ekleniyor. Kanunda “şebekeler üstü hizmet” ve “şebekeler üstü hizmet sağlayıcı” kavram-

ları tanımlanıyor. Şebekeler üstü hizmet Whatsapp, Telegram, vb. kamuya açık bir yazılım vasıtasıyla kişiler arası iletişim sağlayan bağımsız haberleşme uygulamaları. Şebekeler üstü hizmet sağlayıcı ise bu hizmetleri sunan gerçek veya tüzel kişiler olarak yasa tasarısında düzenleniyor. Buna göre bu şebekeler üstü hizmeti BTK’da belirtilen kurallara uygun sağlamayan şebekeler üstü hizmet sağlayıcılara bir milyondan otuz milyona kadar para cezası getiriliyor. Bunun yanında söz konusu şebekeler üstü hizmete erişimin engellenmesinin de önü açılıyor.

***

Söz konusu sansür yasasının getirdiği öne çıkan baskıcı uygulamalar elbette ki bununla sınırlı değil. Yasa tasarısının temel hedefi ekonomik, sosyal ve siyasi kriz içinde debelenen dinci-faşist koalisyonun ömrünü bir gün daha uzatmak, muhalif her sesleri susturmaktır. 2007’den bu yana çıkan onlarca sansür düzenlemesinden en ağırının gerici-faşist iktidarın toplumsal meşruiyetinin her zamankinden tartışıldığı bugünlerde gündeme gelmesi tesadüf değildir. Dinci-faşist iktidar ömrünü uzatacak bir savaş veriyor. Bu savaşın bir tarafında rant, talan, yağma, uyuşturucu ticareti, kara para ile kendi dinci-faşist iktidar ve sermaye sınıfı, diğer tarafında ise yoksulluğa, açlığa sürüklediği milyonlarca işçi ve emekçi, geleceğini çaldığı gençlik, sokaklarda katledilmesini, tacize tecavüze uğramasını adeta teşvik ettiği kadınlar var... Bu savaşın bir tarafında sınırsız kaynaklar ve sermaye devletinin tüm olanakları ile yandaş-gerici “dezenformasyon medyası”, diğer tarafta ise işçilerin, emekçilerin, ezilen halkların, gençlerin, kadınların sesi olan devrimci-ilerici muhalif basın-yayın kurumları var.

“Sansür yasası” adı altında dinci-faşist iktidara “kalkan” olması beklenen bu yasa gerçekleri milyonlarca işçi ve emekçiden gizlemek, devrimci, ilerici muhalif basının sesini kısmak için hazırlanmıştır. Ancak işçi ve emekçiler başta olmak üzere açlığa, yoksulluğa, sömürüye mahkûm edilen milyonların biriken öfkesi, bu sömürü düzenine karşı harekete geçirildiği koşullarda bu cendere mutlaka parçalanacaktır.

Sermaye yargısı işbaşında!

Muğla'da Pinar Gültekin'i vahşice katleden katil ağırlaştırılmış müebbet hapisle yargılandı ancak ardından "haksız tahrik" indirimiyle 23,5 yıla indi bu ceza. Bir an için mahkemenin yazılı hukuka uygun davrandığını düşünmelim. Pinar Gültekin katilini tahrik etmek için ne yapmış olabilir? En fazla katilini öldürmeye çalışmış olabilir. Ki öyle bir olasılık dahi olsa mahkeme nefsi müdafaa der katili serbest bırakırdı.

Planlı bir şekilde vahşice katledilen Pinar Gültekin'in katilini tahrik ettiği gerekçesine akli başında hiç kimse ihtimal dahi vermez. Mahkemenin gerekçeli kararında akla zarar bir gerekçe uydurulacaktır mutlaka. Ama bütün kadın cinayetlerinde olduğu gibi, bu karar da sadece kadın katilini cezasızlıkla ödüllendirmeyi hedefliyor.

KARARIN ASIL HEDEFİ KAMUOYU DUYARLILIĞINI KÖTÜRÜMLEŞTİRMEK

Pinar Gültekin davası kararında farklı bir durum var. Sermaye yargısı kamuoyunun haberdar olmadığı ya da ilgilenmediği davalarda kadın katillerine pek bir ceza vermiyor. Öylesine zorlama cezalarla katil neredeyse birkaç yıl yatıp dışarı çıkıyor.

Ancak kamuoyunun ilgilendiği davalarda keyfi indirimler uygulanamıyor, katillere hatırı sayılır cezalar veriliyor. Ama bu kez kamuoyunun davayla ilgilenmesine rağmen katile akla ve ahlaka sığmayacak indirimler uygulandı. Normal bir mahkeme kararından çok siyasal bir kararı olarak değerlendirilebilecek bir karar verildi.

Yükselen kadın hareketine yönelik bir karar... Kamuoyu duyarlılığını yok sayan bir karar... Kadın cinayetlerine karşı duyarlılığın işe yaramadığını düşündürmeyi hedefleyen ahlaksız bir karar... Pinar Gültekin'i vahşice katledenin adeta

ödüllendirildiği bir karar... Sıradan ahlak yoksunu bir karar değil bu. Sermaye yargısının siyasal bir hedefi var: Kamuoyu duyarlılığını kötürümleştirmek!

KARARA KARŞI MÜCADELE İLERİCİ TOPLUMSAL MUHALEFETİN SORUNUDUR

Bu karara topluca "tüh", "vah" demekle yetinilip duyarlılık ve eylemlilik daha arttırılmadığı durumda sermaye yargısı bu uğursuz hedefine ulaşacak. Ama (ahlaksız kararı kitlesel protestodan İstinaf'ta görüşülürken kararın bozulmasını kitlesel olarak talep etmeye dek) ey-

lemlilik arttırıldığında İstinaf Mahkemesi karar onansa bile kararın asıl hedefi yaşam bulmayacak. Duyarlılığı kötürümleştirmeyi hedefleyen bu karar, duyarlılığı daha da arttırıp ivmelendirecektir.

Bunun potansiyeli fazlasıyla var. İlk anda duyulan öfke örgütlenip harekete geçilmezse yıldınlığa evrilebilir. Bu yüzden öfke hiç boşluk tanımadan örgütlenmeli. Bu ise sadece kadın örgütlerinin değil, toplam olarak ilerici toplumsal muhalefetin tümünün sorunudur. Çünkü saldırı kadın hareketi şahsında ilerici toplumsal muhalefete dönüktür.

H. ORTAQCI

Yine orman yangınları, yine aynı terane...

Muğla'nın Marmaris ilçesindeki ormanlık alanda 21 Haziran akşamı başlayan yangın iki gün geçmesine rağmen hala kontrol altına alınamadı. Rüzgârın da etkisiyle büyüyen yangın, Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Osman Gürün'ün ifadesine göre yaklaşık 3 bin 500 futbol sahasına eşdeğer olan 2 bin 884 hektar alanı etkiledi. Alevlerin yerleşim merkezlerine inmesi ile bazı evler ve ahırlar tahliye edildi.

Bördübet mevkiinde başlayan yangın, Değirmenyanı ve Yeşil Belde mahallelerine kadar yayıldı. Bu bölgeler Okluk Koyu'ndaki Cumhurbaşkanlığı Yazlık Sarayı'na oldukça yakın bir yerde bulunuyor.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi de yangın alanında boy gösterdi. Saatler geçmesine rağmen yangının söndürülmemesine ilişkin hiçbir sorumluluk almayan sarayın bakanları, bir kez daha

"sabotaj" ihtimali üzerinde durduklarını söyleyerek ihmallerin üzerini örtmeye çalıştılar.

Soylu, Marmaris Belediye Başkanı

Mehmet Oktay'ın gece görüşlü helikopter istediklerini ama envantere olmadığını öğrendiklerine dair sözlerine değindi. Soylu şunları söyledi:

"Bunları kullanmak çok riskli. Dün-yada kaç yerde yapılmış sanki? Gece ne yapabiliriz diye düşünüyoruz. Gece görüşlü helikopterleri kullanmak diğer helikopterleri kullanmak gibi değildir. Temmuzun başında alacak şekilde planlamıştık. Şimdi onu erkene çekiyoruz. Bu gece ya da yarın gece kullanmaya başlayacağız."

Öte yandan "Yangın başladığı andan itibaren sosyal medya şeytanları devreye girdi" diyen Soylu, sosyal medya kullanıcılarını hedef aldı. Ardından Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada yangınla ilgili paylaşım yapan sosyal medya hesaplarına işlem başlatıldığı duyuruldu. Geçtiğimiz yıl Marmaris'te yaşanan orman yangınlarının yol açtığı yıkımın etkileri devam ederken son yangınlarla birlikte hiçbir ders çıkarılmadığı ve hazırlık yapılmadığı bir kez daha ortaya çıkmış oldu.

TOMİS'ten korkan patron ve bakanlık yetkiyi Türk Metal'e verdi!

Pressan direnişçileri 30 günü aşkın bir süredir işten atma ve sendika seçme hakkına yönelik saldırıya karşı fabrika önünde direniyorlar. Bu direnme kararlılığı karşısında Pressan kapitalisti ilk önce Türk Metal çetesi ve polisi ardından da Çalışma Bakanlığı'nı devreye sokarak sendika yetkisini Türk Metal çetesine verdi.

Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası'nın (TOMİS) konuya ilişkin yaptığı açıklamanın tam metnini aşağıda okurlarımıza sunuyoruz...

"Değerli basına ve kamuoyuna;

Pressan fabrikasında yürüttüğümüz sendikal örgütlenme faaliyetleri kamuoyu tarafından bilinmektedir. Sendikamızın ve sendika üyelerimizin haklı ve onurlu mücadelesi kararlılıkla sürerken, Pressan patronunun da geçtiğimiz bir aylık süreçte başvurduğu yasadışı uygulamalar da ortadadır. İşten atma saldırısı, işçiyi birbirine kırdırmaya yönelik provokasyonlar, yasadışı bir uygulama olan işçilerin e- devlet şifrelerini isteyip başka sendikaya üye yapmaya zorlaması vb. şekilde liste uzayıp gitmektedir.

Bir aylık direnişimiz sırasında yaşanan hukuksuzluklara dair Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı'na yaptığımız şikayetlere rağmen sessiz kalmış, alelacele Türk Metal'e yetki verilmiştir.

Sendikamızın yaptığı açıklamalara, uyarılarına, şikayetlerine rağmen Türk Metal'e verilen yetkinin arkasında yatan sebep açıktır.

Pressan patronu MESS üyesidir. MESS, sendikamızın kurulduğu ilk günden itibaren başta sendika yöneticilerimiz olmak üzere sendika üyelerimize,

gönlülerimize yönelik işten atma saldırılarını kesintisiz bir şekilde hayata geçirmektedir. Bugün Pressan fabrikasında karşılaştığımız tablo da bu saldırıların devamı niteliğindedir.

Pressan patronu, üyesi olduğu MESS ile birlikte hareket etmiş, Türk Metal' i imdadına çağırıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da bu oyunda üzerine düşeni yapmış, âdeta yangından mal çıkırcasına yetkiyi Türk Metal'e vermiştir. Tarihi, metal işçilerine ihanetler ile dolu olan Türk Metal eliyle Pressan işçilerine de sefalet ve yoksulluk dayatılmak istenmektedir.

Yıllardır sendikasız olan bir fabrikada sendikal faaliyeti yürüten sendikamıza, üyelerine ve Pressan işçilerine yönelik haksız ve hukuksuz uygulamalar söz konusu iken verilen yetkinin ise bir geçerliliği yoktur.

GERÇEK YETKİ, MÜCADELE EDEN İŞÇİDEDİR!

Bakanlık bugün yetkiyi Türk Metal'

e vermiş olabilir. Türk Metal adına herhangi bir sendikal faaliyet yürütülmeden patron eliyle fabrikaya sendika getirildiği alenen ortada iken, sendikamız ise işçeri temsilcileri ve üyeleri ile birlikte dış bir mücadele vermenin onurunu taşımaktadır. Fabrika içinde ve dışında süren mücadelemizin Pressan fabrikasını sendikal bir işyeri haline getirdiği açık ve nettir. Ancak başta Pressan işçileri olmak üzere, emekten yana tüm kesimlere, kamuoyuna birkaç hatırlatmada bulunmak istiyoruz.

- Fabrikada çalışan sendikamızın üyeleri ve işyeri temsilcileri sendikal faaliyetlerine devam etmektedir. Pressan yönetimine de bildirdiğimiz üzere sendikamızın işyeri temsilcileri fabrikada yaşanan tüm haksız ve hukuksuz uygulamalara karşı Pressan işçilerinin ortak mücadelesine sahip çıkacaktır. Tüm Pressan işçisi kardeşlerimiz bilmelidir ki, gerçek yetki ne çeteler de ne de işbirlikçilerindedir. Gerçek yetki birliğini güçlendiren, omuz omuza verip geleceği için mücade-

le eden işçilerdedir.

- İşçi sınıfının baskı ve sömürden kurtulma mücadelesini samimiyetle ve yürekten veren sendikaların faaliyetlerinin patronlar tarafından açık saldırı konusu olduğu bilinmektedir. İşçilerin hür ve özgür iradesi ile seçilen sendikalar yerine patronların istediği çeteler tercih edilmektedir. Bu şekilde sendikal olan işyerlerinde artık ikinci bir patron daha vardır. Sadece tabelasında sendika yazan bu örgütlenmelerin işçinin açık düşmanı olduğu, işçinin aleyhine olacak her türlü yasal ve yasadışı uygulamaya onay verdiği bir gerçektir. O yüzden tüm kesimlere çağırımızdır. Gelin, başta Pressan olmak üzere tüm işyerlerinde bu çetelere izin vermeyelim. Karşımızda duran güçler, en kötü sendika değil, açık işçi düşmanı, patrone çok patronculuk yapan, milyonlarca liralık aidatlar ile lüks hayatlar süren ağa, bey takımıdır. Birleşirsek, direnirsek kazanırız.

-Sendikamız, Pressan işçilerinin hak ve onur mücadelesini sürdürecektir. Vazgeçeceğimizi, bırakıp gideceğimizi düşünenlere karşı bir aylık direnişimiz dahi gerekli yanıtı vermiştir.

Haksız ve hukuksuz saldırıları kabul etmedik, etmeyeceğiz. Taleplerimiz için mücadele edeceğiz. Atılan işçiler geri alınacak. Baskı ve mobbing son bulacak. Pressan işçileri insanca çalışma ve yaşam koşullarına kavuşacak. İşçilerin e- devlet şifreleri zorla alınarak Türk Metal'e verilen yetki derhal düşürülecek. Sendikal faaliyetlerin önündeki tüm engeller kaldırılacak. İşçilerin hür ve özgür iradesi ile sendika seçme özgürlüğü hakkı tanınacak.

22 HAZİRAN 2022"

Pressan işçileriyle dayanışma etkinliği

Pressan'da direnen işçilerle dayanışmak için "Emeği, onuru ve geleceği için mücadele eden Pressan işçileriyle dayanışmaya!" şiarıyla etkinlik gerçekleştirildi.

"Bu gidişata dur demek istiyorsak, yüzümüzü sınıfa dönmeliyiz"

TOMİS üyesi Pressan işçileriyle dayanışma etkinliği açılış konuşmasıyla başladı. Direniş sürecinin özetlendiği açılış konuşmasında şunlar vurgulandı:

"15- 16 Haziran Direniş'i'nin 52. yıl dönümündeyiz... Bu şanlı direniş, bizlere birlik olup fiili-meşru mücadele hat-

ıyla işçi sınıfının neler başarabildiğini tarih bize gösterdi. Bugün ırkçı saldırılar, kadın cinayetleri, mezhepsel ayrımcılıklar gibi toplumun her kesimine dönük saldırılar artarak devam ediyor. Ekonomik sorunlar başta olmak üzere her türlü sorunu yaratan kapitalist sistemdir. Eğer bu gidişata "dur" demek istiyorsak, yüzümüzü işçi sınıfına dönmeliyiz, işçi sınıfının verdiği mücadeleyi büyütmeli-

yiz. Ayrıca sınıfın içinde sermaye uzantılı ihanetçi sarı sendikalara karşı mücadele etmekten başka çaremiz yoktur."

Sinevizyon gösteriminin ardından sözü Pressan direnişçileri adına Bülent Karadere, Pressan fabrikası TOMİS baş temsilcisi Aykut Purhan, TOMİS adına Dilbent Türker, Yemeksepeti direnişçisi Doğu Yılmaz, HDP Milletvekili Züleyha Gülüm, Damal Dernekler Federasyonu

Başkanı Güner Kökat da söz alarak Pressan işçilerinin yalnız olmadıklarını ifade etti.

Emek dostlarının hazırladığı müzik dinletisiyle halaylar çekildi.

Etkinliğe katılan kurumlar şöyle: Kaldıraç, İşçi Emekçi Birliği, TİP, HDP, Partizan (Özgür Gelecek), Köz, ESAS-DER, Damal Dernekler Federasyonu, Avcılar Kültür ve Dostluk Derneği, Yemek sepeti direnişçisi Doğu Yılmaz, BDSP, DGB, DEV TEKSTİL.

KIZIL BAYRAK / ESENYURT

Kılıçlar ve tüm şirketlerde asbest tehlikesi sürüyor...

Söküm derhal durdurulmalı, gerekli tedbirler alınmalıdır!

Aliğa son zamanlarda artarda yaşanan iş cinayetleri, patlamalar, hak gaspları ve işten atmalarla gündeme gelmektedir. Bunlar aynı zamanda ülkede kar rekoru kıran, büyüüp zenginleşen sermayenin gerçekliğinde yaşanmaktadır.

Gemi Söküm havzasında 5 hafta kadar önce Kılıçlar şirketinin getirdiği GÖKHAN HAN gemisinde işçi arkadaşlarımız asbest şüphesiyle birliğimize ulaştı. Asbest Söküm Uzmanları Derneğinin de çabalarıyla gemiden numune alınarak laboratuvarında yapılan test sonucunda asbest tespit edildi. Açığa çıkan bu gerçek kendi türleri arasında tehlikeli olan Amosit sonucuyla birleştiğinde zararın boyutu büyümektedir. Ancak zararın kendisi asbestten değil, bizzat patronların tedbirsizliği ve devletin denetimsizliğinden kaynaklanmaktadır.

Beş haftadır söz konusu Gökhan Han gemisinin söküp ayıklaması için dışarıdan işçi getirildiğini, asbestin bertaraf edilmesine dair hiç bir kurala uyulmadığını biliyoruz. Sökümde asbestin tozularak havaya dağılmasını engelleyen donanımın, sökümü gerçekleştirenlerin koruyucu kıyafet ve ekipmanının olmadığı böylesi koşullarda sökümüne başlanmıştır ve hala bu şekilde sürdürülmektedir. Asbestin varlığına dair bilgilendirilmemiş, Kılıçlar bünyesinde çalışmayan ve asbest sökümünde yeterli bilgi ve ehliyetle sahip olmayan işçilere söküm yaptırılmaktadır. Birçok görüntü ve sözlü şahitlikle bu işçilerin çıplak elle, maske dahi kullanılmadan hiç bir tedbirin alınmadığı koşullarda çalıştırıldığı, Kılıçlar işçilerinin de aynı ortamda aynı kötü etkenlere maruz kaldığı bilinmektedir. Öyle ki firmanın

işçileri ile asbesti söken işçilerin birlikte yemek yemesi engellenirken, yönetim tarafından asbestin varlığı bilinmekte ve alenen gizlenmektedir.

KILIÇLAR'DA YAPILANLAR İNSANLIK SUÇUDUR!

Kurulduğu günden bu yana gemi söküm havzası işçi ve toplum sağlığını, çevreyi tehdit eden çok yönlü sorunlar ile gündeme gelmiştir. Bu sorunlar sadece Aliğa'yı değil tüm İzmir'i, Ege bölgesini etkilemektedir. Yaralanma ve iş cinayetleri sıradanlaştırılmış, cezasızlık son 10 yılda 70 işçinin ölümünü getirmiştir. Keza işçiler asbest, kurşun gibi zehirli maddelere yıllarca maruz kalıyor, bu nedenle kanser vakaları hızla artıyor, gemi söküm işçisi adeta ölüme koşuyor.

Bunun temelinde patronların kar hırsı nedeniyle tedbirlerin alınmaması yatarken, kuralsızlık ve devletin sistemleşmiş denetimsizliği sorunların büyümesindeki en önemli etkenlerdir. Bir avuç sermayedarın zenginleşmesi için insan canından ve doğadan vazgeçilemez. Geçtiğimiz günlerde Şimşekler'de yaşa-

nan iş cinayetinde ortaya konulan tablo ile Kılıçlar'da asbestli söküm birdir ve bütünlüklüdür. Bu havzada istikrarlı giden tek şey patronların kazancıken, işçinin payına da geleceksizlik ve ölüm düşmektedir. İş güvenliği ve sağlığının artık formalite olmaktan çıkartılıp, sermayenin değil işçinin esas alındığı kurallar bütünü ve uygulamaların şekillendirilmesi hayati önemdedir. Buradan yola çıkarak derhal uygulanması gereken taleplerimiz şöyledir:

1. Asbestin tespit edildiği Kılıçlar gemi sökümünde derhal üretim durdurulsun. Detaylı inceleme ve işçilere sağlık taraması yapılsın. Gemi'nin denetimi ve atıkların temizliği sağlansın. Duruş boyunca işçilerin yevmiyeleri tam ve eksiksiz ödensin.

2. Gemi Söküm tesislerine gelen her gemi, konusunda uzmanların yer aldığı bağımsız bir heyetin denetimine açılsın.

3. Denetim sonucunda her geminin söküm sürecine tam hazırlığı gerçekleştirilsin. Asbest, kurşun, atık yağ, yakıt, kereste, patlayıcı ve yanıcı diğer maddeler gemilerden uzman kişiler tarafından ayrıştırılsın. Dönüşüm ve bertaraf süreci

takip edilsin.

4. Asbest, kurşun, atık yağ ve benzeri tüm atıklar sadece gemi söküm işçilerine değil, Aliğa halkına da zarar vermektedir. Bu nedenle atıkların taşınma süreci boyunca çevreye zararının önüne geçilmelidir.

5. Kılıçlar Gemi Söküm başta olmak üzere tüm şirketler denetlensin, asbest bertarafı kurallarına uymayan şirketlerin patronları ve bu süreçte denetimsizlikte sorumluluğu olan kurumlar hakkında soruşturma başlatılsın.

Taleplerin karşılanması, denetim ve yaptırımların uygulanması için bütün yetkilileri göreve davet ediyoruz. Ege İşçi Birliği ve Asbest Söküm Uzmanları Derneği olarak başta Kılıçlar'daki asbest sorunu olmak üzere bu havzadaki işçi, toplum ve çevre sağlığını tehdit eden her sürecin takipçisi olacağımızı bir kez daha belirtiyoruz. Gemi söküm işçilerini ve tüm emekçileri sürece dahil olmaya ve takipçisi olmaya çağırıyoruz.

**ASBEST SÖKÜM UZMANLARI DERNEĞİ -
EGE İŞÇİ BİRLİĞİ
22 HAZİRAN 2022**

Hadımköy Greif Fabrikası'nda 44 ayrı taşeron bölünmüş çuval işçilerinin direnişi hala yol gösteriyor

Greif Fabrikası işçileri tabandan birliği, fiili-meşru çizgisiyle mücadelelerini sürdürmüş, imkânsız denen taşeron sistemin kaldırılması için, insanca çalışma ve yaşam koşulları için mücadelelerini sürdürmüşlerdi.

Direnişlerini bir okula döndüren direnişçiler işçi sınıfının mücadelesi tarihinden güç aldılar. Ve fabrikalarını 60. gün boyunca işgal ettiler.

Örgütlü oldukları DİSK TEKSTİL Sen-

Greif davasında beraat kararı verildi

dikası bürokrat ve çeteleri işçilerin direnişine destek olmadıkları gibi patron-polis işbirliği ile direnişe azgınca saldırmış, işgal bir gece polis baskını ile bitirilmeye çalışılmıştır. Ardından yine sendikanın başındaki çeteler, taşeronlar ve patronlar işbirliği yaparak direnişçi işçiler ve onları yalnız bırakmayan mücadele dostlarımızdan davacı oldular.

Fiili-meşru ve örgütlü direnişi yalan-

larla, iftiralarla bitiremeyenler bu kez direnişin ardından 4 yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen mahkemelerde bitirmeye çalıştılar.

Greif işçilerine açılan dava işçi sınıfının fiili-meşru mücadelesine açılmıştır. Greif işçileri ve öncüleri haklı olduklarını mahkemede de ifade etmişlerdi. Bugün görülen son davası ile birlikte tüm herkese beraat kararı verilmiştir.

Greif işgalinin ateşinden, kararlılıktan ortaya çıkan sendikamız, Greif işgalini sahiplenmeye yeni Greifler yaratma yolunda mücadele etmeye devam edecektir. Mücadelemiz boyunca da işçi sınıfını satan işbirlikçileri ve ihanetçileri teşhir etmeye hesap sormaya devam edeceğiz.

İşçi sınıfı davasını satanları unutmayacak!

**DEVİRİMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI
(DEV TEKSTİL)
20 HAZİRAN 2022**

Sınıf hareketinin dün, bugün ve imkanı

A. Murat

OCAK-ŞUBAT EYLEMLİLİK DALGASI

İşçi hareketi 2022 yılına birbirini izleyen fiili grevler ve eylem dalgası içinde girdi. Derinleşen ekonomik krizin çalışma ve yaşam koşullarında yol açtığı katlanılmaz sonuçların ürünü olan bu eylemlilik tablosu gelinen yerde hız kesmiş görünüyor. Ama eylemlere yol açan bütün sorunlar, daha da önemlisi ortaya çıkan dinamikler ve imkânlar olduğu gibi duruyor. Buradan hareketle hareketin geçici bir duraksama yaşadığını, koşullar böyle devam ederse önümüzdeki dönemde daha güçlü bir şekilde yeniden ivmeleneceğini söylemek mümkün.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin nihayet başka bir düzeye ulaşarak yeni bir gelişme dönemine gireceğine dair umut ve beklentiler aslında sadece güncel eylemler tablosundan kaynaklanmıyor. İnşili çıkışlı bir seyir içinde olsa da işçi hareketinin uzun zamandır içinde bulunduğu cendereden bir çıkış aradığı, dahası bu çıkışı kolaylaştıracak öfke ve tepkinin alttan alta mayalandığı da bir gerçek. Sadece 2000’li yılların başından itibaren ele alınsa bile, SEKA, TEKEL, Greif, Metal Fırtına vb. onlarca örnek, bunlarla karşılaştırılacak ölçekte olmasa da gerçekleşen yüzlerce grev, eylem ve direniş, sınıf hareketinin görüldüğü kadar da durgun olmadığını göstermektedir. Bu nedenledir ki ileriye doğru her bir gelişme, acaba sınıf hareketi yeni bir atılım dalgasının içine mi girdi sorusunu yeniden güncelleyiştiriyor.

Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal koşullar, uluslararası planda yaşanan ekonomik-siyasal krizler, bunların işçi ve emekçiler açısından yıkıcı sonuçları, en azından ilerici kesimlerde, sınıf hareketinin kendini bugünkünden çok daha güçlü bir biçimde ortaya koyacağına dair umut ve beklentileri güçlendiren bir diğer faktör.

Tüm bunlar birlikte ele alındığında, yaşanan son eylemlilik sürecinin çeşitli biçimler kazanarak süreceğini, yılların birikimi ile günün ağırlaşan koşullarının yenisini ve daha güçlüsünü hazırlayacağını düşünmek iyimser bir beklenti olmaktan çok somut olgulara dayalı bir belirlemedir. Emperyalist-kapitalist sistemin onulmaz çelişkileri, Türkiye kapitalizminin mevcut siyasal rejiminin çıkızsızlıkları ve sermaye sınıfının durmayacak olan saldı-

Türkiye işçi sınıfı hareketinin nihayet başka bir düzeye ulaşarak yeni bir gelişme dönemine gireceğine dair umut ve beklentiler aslında sadece güncel eylemler tablosundan kaynaklanmıyor. İnşili-çıkışlı bir seyir içinde olsa da işçi hareketinin uzun zamandır içinde bulunduğu cendereden bir çıkış aradığı, dahası bu çıkışı kolaylaştıracak öfke ve tepkinin alttan alta mayalandığı da bir gerçek.

rılarının er geç Türkiye işçi sınıfını daha güçlü bir biçimde sahneye çıkaracağına şüphe yok.

Ancak yılların birikimi üzerinden önemli dinamiklerle ortaya çıkmış olsa da, son eylemlilik tablosunun bunun başlangıcı olup olmadığı konusunda bir öngörde bulunmak kolay değil.

Bu sorunun cevabına dair bazı ön fikirler oluşturabilmek için bile, eylemlilikleri kendi içinde değerlendirmek, zayıf ve güçlü yanlarını ortaya koymak yeterli olamaz.

Dünyada ve ülkede yaşanan siyasal gelişmeler ve bunların muhtemel sonuçları bir yana, uzun bir dönemdir yaygın ve genel bir eylem kapasitesi ortaya koyamayan işçi hareketimizin bazı sorun alanlarını en azından yakın dönemin seyri içinde ele alabilmek ve son eylem dalgası ile birlikte toplam birikimin bunları çözmek için ne tür imkanlar barındığına ve ne tür yetersizlikler taşıdığına bakmak gerekir.

İŞÇİ HAREKETİMİZ SON KIRK YILI VE OCAK-ŞUBAT EYLEMLİLİK SÜRECİ

Emperyalist dünyanın ve yerli işbirlikçilerinin ihtiyaç ve kaygılarının ürünü olarak gündeme gelen 12 Eylül askeri faşist darbesinin en önemli sonucu, ‘70’li yılların gelişip büyüyen işçi hareketinin birikim ve mevzilerini bastırıp dağıtması oldu. Kendine özgü gelişim sürecinin yol açtığı handikaplara rağmen, ‘60’lı yıllardan itibaren yaşadığı sıçramayla modern bir düzeye ulaşan işçi hareketinin ‘70’li yıllardaki siyasallaşma ve devrimcileşme süreci, askeri faşist darbeyle birlikte kesintiye uğradı. Darbenin ardından büyük bir sarsıntı ve dağınıklık yaşayan işçi hareketi, ‘80’li yılların ikinci yarısından itibaren yeniden bir gelişim sürecinin içine girdi. Ön birikimiyle birlikte 1986’dan 1991’e kadar uzanan, 1989-91 arası dönemde tepe noktasını yaşayan bu gelişim süreci, Zonguldak madencilerinin Mengen barikatında durdurulması ve Körfez savaşının başlamasıyla sona erdi.

Toplamında bu yeni eylem dalgası, bazı ekonomik kazanımların yanı sıra belli siyasal sonuçlara da yol açtı. Bunların en önemlisi, bu eylemlerin 12 Eylül darbesi öncesinde bizzat Turgut Özal tarafından hazırlanan 24 Ocak Kararları saldırısına yaklaşık on yılın ardından nihayet bir set çekilmesidir. Bu set hareketin geri çekilmesinin ardından aşama aşama yıkılmış olsa da, o dönem için işçi hareketinin önemli bir başarısı olmuştur. ANAP iktidarının düşürülmesinde ve o gün için sosyal demagogiyi etkin olarak kullanan SHP’nin önce belediye yönetimlerine sonra koalisyon ortağı olarak hükümete taşınmasında bu eylemler ve sonuçları önemli bir rol oynamıştır.

1989-91 Bahar Eylemleri dalgası, örgütlülük düzeyi ve dayandığı sınıf katmanları açısından Ocak-Şubat 2022 eylemliliğinden oldukça farklı özellikler taşıyordu. Sınıf içinde, eylem deneyimi ve siyasal bilinç olarak hala azımsanmayacak düzeyde sola ve sosyalist düşünceye açık bir kuşak vardı. Hareketin ana

gövdesi kamu işletmelerine dayanıyordu ve bunlar Türkiye ekonomisi için önemli işletmeler konumundaydı. Harekete geçen bölüklerin kendi talepleriyle birlikte, bozulan yaşam koşulları ve baskı politikalarına karşı eylemleri, kısa süre içinde mevcut hükümete, onun şahsında siyasal iktidara yöneldi. İşyerlerine dayalı örgütlülükler, eylemlerin gelişiminde ve eylem biçimlerinde önemli bir rol oynadı. Bunun da ürünü olarak o günün mevcut sendikal yapıları eylemlerin önüne düşmek zorunda kaldılar. Ancak Zonguldak örneğinde görüldüğü gibi, kritik anlarda inisiyatif elde tutmayı da başardılar.

Türkiye tarihinin en yaygın grev ve direniş dalgası bu dönemde yaşandı. Bu 12 Eylül karanlığının aşılmağa olduğu bir dönemdi ve yasal haklar hala da çok sınırlıydı. İşçiler bunu fiili meşru eylem hattına dayanarak aştılar. Başta işyeri komiteleri olmak üzere değişik düzeydeki taban örgütlenmelerinin gücü ve inisiyatifini bunu başarmalarını kolaylaştırdı.

Yukardaki kısa özetlemeden de anlaşılacağı gibi, Bahar Eylemleri, en azından başlangıç aşamasında, bu yılın başındaki eylem dalgasına benzer yanlar içeriyordu. Ama hem bilinç hem de örgütlülük düzeyi olarak, bugünkü hareketi aşan özelliklere sahipti. İşçi sınıfı tek tek mevzilerde mücadele ederek yola çıkmış olsa da, daha başında itibaren genel bir eylemlilik sürecinin gidişatı değiştirebileceği ve en azından kaybedilmiş hakları geri alabileceği inancı, sınıfın ileri kesimlerine hâkimdi. Güçlenen eylem dalgasının genel grevi gündeme getirmesi bunun en somut göstergesiydi. Yaşanan kendi içinde bir ivmelenme, bir yükseliş dönemiydi. Ancak iç önderlik sorunlarının yanı sıra ülkede ve dünyada yaşanan gelişmeler onun kendi gerçek sonuçlarını üretmesini, sınıf hareketinin ‘80’li yıllarda kaldığı yoldan devam etmesini engelledi. Sovyetler Birliği’nin dağıldığı ve ardından neo-liberalizmin işçi sınıfını fiziksel ve ideolojik olarak paralize etmeye yöneldiği 1991-99 arası dönem, işçi hareketinin bir geri çekiliş süreci içinde olsa da birleşik karakterini şu veya bu ölçüde yine de koruduğu bir dönem oldu. Döneme özelleştirme karşıtı mücadele ve sosyal yıkım saldırılarına karşı direniş rengini verdi. Kamu emekçilerinin sendikalaşma talebine dayalı güçlü eylemleri

de bu dönemde ortaya çıktı.

Körfez savaşını (1991) izleyen yoğun tensikat saldırısı, tabandaki öncü unsurları önemli ölçüde hareketin dışına itmişti. Geride kalan öncü kesimlerse, hareketin geri çekilmesinin yol açtığı kırılmanın da etkisiyle, hızla bürokratik sendikal anlayışın sol tandanslı dayanaklarına dönmüşler.

Ortaya çıkan tekil mevzi direnişler, ardi arkası kesilmeyen sosyal yıkım saldırılarına karşı yasal mitingler biçimindeki toplu eylemler, hareketi canlı tutmakla birlikte, saldırıları püskürtmeyi başarabilecek bir sonuç elde edilemedi. Mezarda emeklilik ve tahkim yasalarına karşı başlayan eylemlilik dalgasının (1999), İzmit Depremi bahanesi ile sendikal bürokrasi tarafından ortada bırakılması ise, durgunluk ve geri çekilmeden dağılmaya doğru gidişin başlangıcı oldu. Bu aynı zamanda sendikal bürokrasinin hareketi tam hakimiyet kurmasının yolunu da düzledi.

2000’li yıllardan bugünlere kadarki süreç içinde işçi hareketi TEKEL, Greif, Metal Fırtına vb. onlarca önemli mücadeleye yaşamış olsa da içinde bulunduğu parçalı dağınık yapıyı aşamadı. Ortaya çıkan önemli mücadele örnekleri birbirini tetikleyen ve böylece kendi sınırlarını aşarak genelleşen bir mücadele düzeyi

ortaya çıkaramadı. Bu dönemde yaşanan eylemlerin bazılarının toplum nezdinde önemli bir heyecan, destek ve dayanışma görmesine rağmen, değişik sınıf kesimlerinin ortak bir mücadele zeminine evrilemedi. Bunun tek istinası Haziran Direnişi oldu. Fakat önemli sayıda işçi ve emekçiye içine çekmeyi başaran bu büyük halk direnişine işçi sınıfı kendi istem ve talepleri ile bağımsız bir güç olarak katılmadı. Baştan aşağıya AKP ve onun tüm toplumu çürüten gerici politikaları ile geçen 2000’li yıllar boyunca ülke sathına yayılan ciddi bir eylemlilik dalgası yaşanmadı.

2022 Ocak-Şubat aylarında yaşanan eylemleri özgün ve 2000’li yıllar boyunca yaşanan diğer eylemlerden önemli ölçüde farklı kılan en önemli olgu, iki ay gibi bir kısa sürede gerçekleşen eylem yoğunluğuydu. Türkiye’nin değişik yerlerine yayılan yüzü aşkın işçi eylemi gerçekleşti. Değişik biçimlerde kendini ifade eden öteki türden tepkiler ise çok daha fazla işletmede kendini gösterdi.

Alım gücündeki büyük gerilemeye ve sürekli ağırlaşan çalışma koşullarına karşı Ocak zam döneminde başlayan eylemlerin birbirini ardına patlak vermesi aslında bir yanılla hiç de sürpriz değildi. Ardi arkası kesilmeyen zamların yaklaşık 20 milyon insanı açlık sınırının altında bir

gelire mahkûm ettiği, nüfusun yarısından fazlasının gelir düzeyinin yoksulluk sınırının altında kaldığı bir süreçte, ücret ve çalışma koşullarını iyileştirmek için yapılan eylemlerin yanı sıra zamlara karşı tepkilerinde yükselmesi aslında son derece anlaşılirdi. Şaşırtıcı olan, eylemlerin motokuryeler, çorap işletmeleri, tekstil fabrikaları gibi alanlardan başlayıp bir anda 50’den fazla kente hızla yayılması oldu. Genelde ücretlerde artış, çalışma koşullarında iyileştirme ve yer yer sendikal örgütlenme hakkı talepleri ile başlayan eylemlerin bir kısmı bazı kazanımlar elde ederek sona erdi.

OCAK-ŞUBAT EYLEMLERİNİN BAZI ÖZELLİKLERİ

Yapılan kimi abartılı değerlendirme ve tespitlere karşın Ocak-Şubat eylemleri temelde yüksek enflasyon ortamında yoksullukla baş etmeye çalışan işçilerin ücretlerinin yükseltilmesi talebine dayanıyordu. Bıçağın kemiğe dayandığı bir dönemde, görünürde yüksek tutulan asgari ücret artışının yarattığı beklentinin de etkisiyle, daha iyi bir ücret talebinin yön verdiği eylemler, nesnel olarak bellette mevcut sömürü düzenine karşı oluşan bir birikim ve tepkinin ürünüydü. Ama tek tek eylemlere bakıldığında belirgin bir politik yön bulmak zordu. Talep

ücretlerin yükseltilmesi olduğunda, doğal hedef muhatap kapitalistlerdi. Kendiliğinden birbirini tetikleseyler de eylemler arasında (aynı bölgede yaşananlar da dahil) ortaklaşma eğilimi zayıftı. Direnişin işyeri zemininde kendi dar talepleri ile ortaya çıkması bunun en önemli nedeniydi. Eylemlerin bir kısmı daha önceden başlayan sendikal örgütlenme çabalarına dayansa da baskın özelliği bilinen sendikal süreçler ekseninde değil, fakat doğrudan sonuç almaya dönük fiili eylemler üzerinden şekillenmesi oldu. Bu, yaşanan hareketliliğin en önemli ve üzerinde en çok durulması gereken yanını oluşturuyordu.

Sendikal örgütlenmelerin şu veya bu ölçüde hareketin içinde olduğu alanlarda da işçilerin davranış biçimi iş durdurma, işgal gibi eylemlerle hızla sonuç almaya çalışmak oldu. Bazı eylemlerde siyasal ve sendikal güçlerin etkisi olsa da, Yemek sepeti, Trendyol gibi yerlerde komite ve benzeri örgütlenmelerin varlığına rastlansa da, eylemler genelde örgütlülükten yoksun bir tarzda kendiliğinden ortaya çıktı. Sendikalara karşı güvensizlik, kendi göbek bağı kesme eğiliminin yaygınlığı, hareketin bürokratik çarkın denetimine girmesini zorlaştırarak olumlu bir rol oynadı. Fakat öte yandan bu durum, özellikle kendi dar talepleri ekseninde parlayıp sönen eylemlerin sonrasına bıraktığı birikimi örgütsel açıdan sınırladı.

EYLEMLERİN YOL AÇTIĞI "YENİ" TARTIŞMALAR

Eylemler bir çıkış zemini arayan toplumsal muhalefetin önemli bir kesiminde ve sol harekette büyük bir heyecan yarattı. Bunun önemli bir nedeni, neredeyse bütün bir perspektifi AKP iktidarından kurtulmak olan sol hareketin öznelinin, gelişen hareketin bu açıdan belirgin bir rol oynayacağını düşünmesinden kaynaklanıyor. Eylemlere dair tartışmaların önemli bir kısmının bu çerçevede yapıldığını söylemek gerekiyor.

İkinci olarak, eylemlerin motokurye, lojistik, dijital satış platformları, kargo gibi nispeten daha güvencesiz kesimlerden başlaması, çorap, Antep tekstil işletmeleri gibi kendine özgü bazı alanlarda yaygınlık kazanması, genelde geleneksel sendikal örgütlenmelerden bağımsız şekillenmesi, 1990'ların başından bu yana solu ve sol akademisyenleri etkisi altına alan "yeni işçi sınıfı ve emek hareketleri" tartışmalarını alevlendirdi. Geleneksel sendikal merkezlerin eylemleri sadece izlemesi, ortaya çıkan mücadele dinamiklerini desteklemekten uzak durmaları, sendikal örgütlenmenin yeni dönem işçi hareketlerine yanıt veremediği gerçeğinin yeni bir göstergesi kabul edildi. Emek merkezli tartışmaların bitmez tükenmez

konu başlığı olan, yeni sınıf hareketi ve onun yeni örgütlenme modelleri tartışması yeniden gündeme taşındı.

Aslında bu tartışmalar uzun zamandır yapıyordu. Teknolojik gelişmenin ürünü olarak fabrika kapitalizmi çağından bilişim ve hizmet kapitalizmi çağına geçildiği, buna eşlik eden neo-liberal saldırı politikalarının ve yeni türden esnek çalışma biçimlerinin farklı bir işçi sınıfı yaratmaya başladığı vb. tezler, akademik çevrelerde ve solda uzun dönemdir revaçta. Bu görüşleri, dayandığı argümanları ve uluslararası düşünsel dayanaklarını ele almak burada mümkün olmasa da, konumuzla bağlantısı içinde birkaç noktanın altını çizmekte fayda var.

Birincisi, bu tür görüşlerin gerisinde, otomasyon sürecinin üretimi basitleştirmesi ve üretimde istihdam edilen işçi sayısını azaltmasından kaynaklı olarak, kapitalist sistem için artık önemli olanın üretim değil de dağıtım, pazarlama, ulaşım ağı vb. olduğu bakışı yatmaktadır. Bu bakışın sonucu, bu alanlarda çalışan işçilerin artık mücadele açısından daha stratejik hale geldiğidir. Oysa ki pazarlama, satış, reklam vb. gibi alanların ancak ürünlerin üretilmesi ile mümkün olduğu tartışma gerektirmeyecek denli basit bir gerçekliktir. Marksist ekonomi politik esas alındığında, bu görüşlerin savunulması mümkün değildir. Bu alanlarda yaşanan sermaye yoğunlaşması, üretimin öneminin azalmasından değil kapitalist sistemin devresel krizlerinin şiddetlenmesinden dolayıdır.

Sınıf mücadelesi açısından bakıldığında, pandemi döneminin daha da büyüttüğü dijital satış platformları, kargo, lojistik gibi alanlarda istihdam edilen çalışan sayısının artması elbette önemli bir gelişmedir. Ama buralarda çalışanların temel davranış biçimlerine bakıldığında, bu kesimlerin önemli bir bölümünün işçileşme süreçlerinin yeni olduğu, sınıfsal kültürün oluşumundan henüz önemli ölçüde yoksun oldukları kolayca görülebilir. Bu durum yeni bir işçi sınıfı oluşumundan çok sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda büyüyen bazı alanlarda gerçekleşen yeni işçileşme süreçleridir. Bu tür yeni alanların kendine özgü istihdam biçimleri yaratması ya da başka alanlarda teknik nedenlerle kullanışlı olmayan bazı biçimlerin bu alanlarda denenmesi, elbette bu alanların örgütlenmesinde özgünlükler yaratır. Ama istihdam biçimindeki farklılıklardan ya da çalışma süreleri ve biçim-

leri konusundaki özgünlüklerden yola çıkarak, bu alanlardaki işçileri "yeni işçi sınıfı" vb. tanımlamalar altında da olsa işçi sınıfından koparmak, hem bilimsel açıdan yanlıştır hem de politik açıdan sorunludur.

Bir diğer abartılı yaklaşım ortaya çıkan eylem biçimleri üzerinden sergilenmektedir. Bu yeni örgütlenme ve eylem biçimlerinin sınıf mücadelesi açısından elbette bir anlamı vardır. Ancak eğitim düzeyindeki nispi yükseklik, işyerlerinin şehir merkezlerinde olmasının ve serbest hareket kabiliyetinin getirdiği görünürlük, nihayet mücadele ile yeni tanışmanın getirdiği esneklik gibi özelliklerin bir araya gelmesinin ürünü olan bu eylem biçimlerine abartılı anlamlar yüklemek yanlıştır. Bunların genelleştirilip, sınıf hareketin önüne "eskiyi aşan yeni mücadele biçimleri" olarak konulması da mümkün değildir. Zira ne bu biçimler temelde yenidir, ne de model olarak sınıf hareketinin toplamı için ön açıcı ve

sonuç alıcı yollar sunmaktadır. Bu eylemleri alanların kendi özgünlükleri ve buna dayalı işlevleri üzerinden ele almak gerekir.

Popüler, sınıf dışı kitleleri de içerebilen, yalnızca üretim süreçlerini değil dağıtım ve tüketim süreçlerini de hedefleyen eylem türleri, sınıf mücadelesinin bir parçası oldukları ölçüde elbette

küçümsenemez. Nitekim bu topraklarda bunun pek çok örneği vardır. Hemen her büyük işçi eylemi kendi özgünlüklerinin ürünü değişik eylem biçimleri ve buna dayalı yaratıcı yol ve yöntemler geliştirmiştir. (Örneğin, sınıf hareketimizin üçüncü önemli yükseliş dönemi olan Bahar Eylemlerinin başvurduğu biçimler, hareketin popülerleşip toplumun diğer kesimlerine yayılmasında epeyce etkili olmuştur.)

Bu konuda son olarak söylenmesi gereken şudur. Yalnızca Türkiye solunda değil dünya solunda da kendini gösteren, mevcut olandan ayrı yeni bir işçi sınıfı tanımlaması ve bu "yeni" olanı "eski" adedilenin karşısına koyma eğilimi oldukça yaygındır. Sınıf hareketinin bugünkü geri mücadele düzeyinden de beslenen, işçi sınıfına ve onun mücadelesine duyulan pratik güvensizliğin teorik dışavurumu olan bu bakış açısının esas kaynağı ideolojiktir.¹

Gelişen hareketliliğin sendikalara, en

azından geleneksel sendikal merkezlere uzaklığından yola çıkarak, bunun sendikaları aşan yeni örgütlenme biçimlerini gündeme getirdiği yaklaşımına da ihtiyatla yaklaşmak gerekir. Düşük ücret zamlarına ve bu vesileyle kötü çalışma koşullarına karşı harekete geçen işçilerin hızla sonuç almak için doğrudan eylem biçimlerine başvurması, bunu yaparken de kendileri için kıllarını kıpırdatmayan sendikalara güvensiz yaklaşması anlaşılırdır. Hele ki bürokratik sendikal kastın iyice sınıftan koparak on yıllardır bütün mücadele dinamiklerini dumura uğrattığı bugünün koşullarında... Ancak eyleme geçen işçiler, ileri sürülenlerin aksine, birçok yerde mevcut sendikal anlayıştan farklı olduğunu düşündükleri bağımsız sendikal yapı ve oluşumlara yönelmişlerdir. Bağımsız sendikaların eylemlerde öne çıkmasının temel nedenlerinden biri de budur.

Son eylemlerin kendi başına bu sektörlerin sınıf mücadelesinin yeni dinamikleri olduğu tezini kanıtladığına dair görüşlerin, bu eylemlerin esas kitesinin çorap, tekstil ve gemi söküm gibi alanlardaki işçilerin "eski işçi sınıfı" içinde yer aldığı gerçeğini bu kadar kolay göz ardı etmesi akıl almaz bir tutumdur. Üstelik, eğer sendikal bürokrasinin ihaneti olmasa, metal toplu sözleşme sürecinde bundan çok daha fazlasının yaşanabileceği de son derece açık bir gerçek iken.

Ortaya çıkan hareketi yerli yerine oturtmak ile onun ihtiyaç duyduğu öncü müdahale arasında doğrudan bir bağ olduğu açıktır. Sınıf hareketinin neden son yirmi yılda bir çıkış yapamadığını ve gerçekleşen Ocak-Şubat eylemlerinin bu açıdan ne tür bir sürece işaret ettiğini ayrıca ele alıp değerlendirmek gerekecek.

¹ Bunlar arasında en ilginç olanı son eylemlerin etkisiyle gündemleşen "prekaryaya" kavramıdır. Diğer post marksist kavramlar gibi neyi tanımladığı pek belli olmayan, isteyenin istediği gibi daraltıp genişletebileceği bu kavramla, son tahlilde güvencesiz çalışan işçilerin ve daha çok plazalarda çalışan güvencesiz beyaz yakalıların kastedildiği anlaşılmaktadır. Sol hareketin bir kesiminin çoktandır kullandığı bu kavram, tarihsel mücadele sürecinden bağımsız olarak, işçi sınıfını (proletaryayı) güvenceli ve düzenli çalışan bir sınıf olarak ele almakta ve güvencesiz olarak geleneksel olmayan istihdam biçimlerinde çalışanları ayrı bir kesim olarak tanımlamaktadır. Sınıf mücadelesinin yeni sürükleyici gücü olarak, işçi sınıfının ana gövdesinin karşısına koymaktadır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal koşullar ve yıkıcı sonuçları, en azından ilerici kesimlerde, sınıf hareketinin kendini bugünkünden çok daha güçlü bir biçimde ortaya koyacağına dair umut ve beklentileri güçlendiren bir diğer faktör.

NATO, “yıllarca sürebilecek” bir savaş bekliyor

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Almanya Başbakanı Olaf Scholz, İtalya Başbakanı Mario Draghi ve Romanya Cumhurbaşkanı Klaus Johannis Kiev'e gitmişlerdi. Ziyaretin asıl önemli konularından biri, ağır silah sevkiyatlarının hızlandırılmasıydı. Dördünün verdiği mesaj, savaşı tırmandırmak ve uzatmak için ellerinden geleni yapmak eksenindeydi. Nitekim, Ukrayna'ya daha fazla ve daha ağır silahlar sağlayacaklarına ve Ukrayna'yı Avrupa Birliği'ne alacaklarına ilişkin sözler verdiler.

Almanya Başbakanı Scholz, Kiev ziyareti sırasında, üç büyük ülkenin “Ukrayna'nın bağımsızlık mücadelesi için gerekli olduğu sürece” mali, insani ve silah yardımını da sürdürmek istediklerini duyurdu. Zelenski, Macron, Draghi ve Johannis ile düzenlediği ortak basın toplantısında Scholz, “Ukrayna'yı silah teslimatı konusunda da destekliyoruz ve Ukrayna'nın desteğimize ihtiyacı olduğu sürece bunu yapmaya devam edeceğiz.” demişti. Mackron da benzeri açıklamalarda bulunmuştu.

Ziyaretten bir gün önce, 30 NATO üyesine İsveç, Finlandiya, Gürcistan, Moldova, Avustralya ve bir düzine başka ülkeyi de içeren Ukrayna Savunma Temas Grubu'nun savunma bakanları Brüksel'deki bir toplantıda silah teslimatı kararı almışlardı. Batılı emperyalistler, güya savaşın gidişatını Ukrayna lehine çevirme çabasındalar. Gerçekte söz konusu olan ise Ukrayna üzerinden kendi emperyalist çıkarlarıdır. ABD'nin kuyruğunda saf tutmuş AB'li emperyalistler de kendi çıkarları peşindedir. Ukrayna'nın silahlandırılmasında başta ABD kökenliler olmak üzere bütün silah tekelleri milyarlar elde ediyorlar.

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Ukrayna'daki savaşın yıllarca sürebileceğini bekliyor, dahası bunu arzuluyor. Bunu, savaşın “Yıllar alabileceği gerçeğine hazırlanmalıyız” biçiminde ifade etti. Bu nedenle Ukrayna'yı Rusya'ya karşı desteklemekten vazgeçmemek gerektiğini belirtti. Bunu yapmanın maliyetinin yüksek olduğunu, çünkü asreri yardımın pahalı olduğunu, enerji ve

gıda fiyatlarının yükseldiğini belirtiyor. Ancak Stoltenberg, lütfedip Ukrayna savaşının bir sonucu olarak yükselen enerji ve gıda fiyatlarının “Ukraynalıların her gün birçok canla ödemek zorunda oldukları bedelle kıyaslanamaz” olduğunu da ekliyor. Putin'in son savaş üzerinden, “2008'de Gürcistan'daki savaştan ve 2014'te Kırım'ın işgalinden sonra yaptığı gibi devam edebileceğini” öğrendiğinde, NATO devletlerinin “çok daha yüksek bir bedel” ödeyeceğini dile getiriyor.

NATO şefi, Ukrayna'nın Batı'dan daha fazla silah teslimatının yardımıyla Rus birliklerini Donbass'tan tekrar çıkarabilmesini bekliyor. Ukraynalıların “kendilerini Rus işgalcilere karşı” cesurca savunduklarını söyleyen Stoltenberg, Batı savunma ittifakının savaşın kendisine müdahale etmeyeceğini belirtti: “Ülkeye yardım ediyoruz ama Ukrayna'ya NATO askeri göndermeyeceğiz.”

İngiltere Başbakanı Boris Johnson da zamanın çok önemli olduğuna inanıyor. Kiev destekçilerinin Ukrayna'nın “haryatta kalmak ve sonunda kazanmak için

stratejik dayanıklılığa sahip olmasını” sağlamaları gerektiğini dile getiren Johnson, Ukrayna'ya “sürdürülebilir mali ve teknik yardım” için dört maddelik bir plan hazırladığını belirtti. “Ukrayna'da Rusya'nın toprak kazanımlarını” kabul etmeyeceklerini açıkladı. Rusya Devlet Başkanı Putin'in bunu yapmasına izin vermek dünyayı daha barışçıl yapmaz dedi. “Böyle bir saçmalık, Avrupa'daki bir saldırgan için İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en büyük zafer olacaktır.” açıklamasıyla asıl derdini dile getirmiş oldu.

Batılı emperyalistlerin piyonu olan Ukrayna Devlet Başkanı Zelenski de, efendilerinin açıklamalarının ardından görünüşe göre uzun bir askeri çatışmaya hazırlandığını ve “Rus birliklerinin işgal ettiği bölgeleri geri alacağını duyurdu.”

ABD ve Batılı emperyalist müttetikleri, Ukrayna üzerinden Rusya ile giriştiği çok boyutlu bir savaşta arzuladığı başarıyı elde edememiş olmanın hırçınlığıyla davranıyorlar. Rusya'ya karşı saldırganlığı her alanda tırmandırmaya çalışıyorlar.

AB-Batı Balkanlar toplantısı

Batı Balkan ülkeleri, AB üyelik sürecinde farklı aşamalara gelmiş durumdadır. Slovenya ve Hırvatistan 2004 ve 2013 yıllarında AB'ye adım attı. Sırbistan ve Karadağ ise katılım sürecinde en ileri konumda olmasına karşın, müzakereler birkaç yıldır askıya alınmış. Kuzey Makedonya ve Arnavutluk ise diğer AB üye ülkeleri tarafından birkaç kez bloke edilen katılım müzakerelerinin başlamasını bekliyorlar. Bosna-Hersek ve Kosova, ülkedeki siyasi durum bir bütün olarak çok istikrarsız olduğundan, şimdiye kadar yalnızca ‘potansiyel adaylar’ oldular. Ukrayna savaşından sonra Batı Balkanlar dışındaki ülkeler de AB'ye katılma isteklerini dile getirdiler. Ukrayna resmen Mart 2022'de hemen ardında da Gürcistan ve Moldova AB üyeliği için başvuruda bulundular.

AB ülkeleri, 23 Haziran günü yaptıkları Batı Balkan zirvesinde katılmaya istekli altı ülkeyle istişarelerini somut bir sonuca bağlamadan sonlandırdı. Brüksel'de gerçekleştirilen yaklaşık dört saatlik istişarenin ardından AB çevrelerine göre “açık tartışmalar” yapıldı. Ancak Arnavutluk ve Kuzey Makedonya ile katılım müzakerelerinin başlatılması

ve Kosova'ya yönelik vize serbestisine karar verilmesi yolunda ilerleme kaydedilmediği söylendi. Toplantıdan önce Arnavutluk Başbakanı Edi Rama, görüşmelerde yaşanan duraklama nedeniyle hayal kırıklığına uğradığını belirtti. Bulgar ablukası hakkında ise “Bir NATO ülkesinin diğer iki NATO ülkesini rehin tutması utanç vericidir” dedi. Sofya hükümeti de AB üyelik müzakereleri başlamadan önce Kuzey Makedonya'nın dilinde ve tarihinde Bulgar köklerinin yanı sıra Bulgar azınlığın haklarını tanımasını talep ediyor. Almanya Başbakanı Olaf Scholz'un Batı Balkanlar'ın jeostratejik önemine ve etkisine atıfta bulunarak altı Balkan ülkesinin hızla AB'ye yaklaşmasında ısrar ettiği belirtiliyor.

AB'ye yaklaşma sürecinde farklı aşamalarda bulunan altı Batı Balkan ülkesi Sırbistan, Kosova, Karadağ, Arnavutluk, Kuzey Makedonya ve Bosna-Hersek arasındaki anlaşmazlıklar Brüksel'de de ortaya çıktı. Kosova Cumhurbaşkanı Vjosa Osmani-Sadriu, Koso-

va'yı hala bağımsız olarak tanımak istemeyen Sırbistan'ı eleştirdi ve AB üyelik müzakerelerinde yalnızca Rusya'ya karşı AB yaptırımlarını destekleyen ülkelerin ilerlemesi gerektiğini savundu. Örneğin Sırbistan yaptırımları desteklemiyor. Osmani-Sadriu, ülkesinin tek seçeneğinin AB'ye katılmak olduğunu vurguladı. Sırbistan'a da atıfta bulunarak, Belgrad yönetiminin hem AB'ye hem de Moskova'ya yaklaşmak istemenin imkansız olduğunu iddia etti.

Sırbistan, Moskova'ya yönelik AB yaptırımlarına katılmadı. Scholz, Belgrad'daki hükümeti AB üyelik adaylarının AB dış politikasını paylaşmalarının beklediği konusunda defalarca uyarıyordu. Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksander Vucic ise Brüksel'de yaptığı açıklamada, hükümetinin Ukrayna'nın toprak bütünlüğünden yana olduğuna dikkat çekti. Ancak Kosova'ya atıfta bulunarak bazı AB ülkelerinin Sırbistan'ın toprak bütünlüğüne saygı duymadığını söyledi. Avrupa Birliği, Ukrayna'yı resmen ‘aday

ülkeler’ arasına aldı. Moldova'ya da ‘başvuran ülke’ statüsü vermeyi kararlaştırdılar. Bazı reformları tamamlaması koşuluyla Gürcistan'a da bu statü teklif edildi.

AB Komisyonu'nun bir tavsiyesine göre, Ukrayna ve Moldova ile AB katılım müzakereleri ancak daha fazla reform şartını yerine getirdikten sonra başlamalı. Yargı reformları ve yolsuzluğa karşı daha güçlü bir mücadele önemli bir sorun olarak görülüyor. Zira Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün Yolsuzluk Endeksi'ne göre Ukrayna, Avrupa'nın neredeyse en yozlaşmış ülkesidir. Yolsuzluklarda 180 ülke arasında 122. sırada yer alıyor. Yolsuzluğun hayatın hemen her alanına yayıldığı bir ülke olarak tanınıyor.

Rusya-Ukrayna çatışmasında ABD'nin emperyalist savaş arabasına binen AB şefleri, Neonazilerle iş birliği yapan Zelenski rejimine üyelik için kapıyı aralayarak, savunduklarını iddia ettikleri ‘değerler sistemi’ni (demokrasi, basın özgürlüğü, insan hakları vb...) rafa kaldırdıklarını ilan etmiş oluyorlar. ‘Değerler’ maskesi atıldı. Artık yayılmacı emperyalist bir odak olarak sahnede boy göstermeye çalışan bir AB var.

Kolombiya'da solun zaferi

19 Haziran günü Kolombiya'da yapılan seçimleri solun oluşturduğu Tarihsel Pakt Koalisyonu'nun adayı Gustavo Petro kazandı. Oyların %50,46'ını alan ve 7 Ağustos'ta Cumhurbaşkanlığı görevini devralması beklenen Petro, Kolombiya tarihinin ilk solcu devlet başkanı olacak.

Hümanist Kolombiya Hareketi'nin lideri olan Petro'nun yardımcısı Francia Marquez ise ülke tarihindeki ilk kadın Afro-Kolombiyalı Devlet Başkan Yardımcısı olacak.

Azıllı faşistlerden liberallere kadar bütün sağcı güçler 'Yolsuzlukla Mücadele İdarecileri Ligi' adı altında milyarlar sağcı adayı Rodolfo Hernandez'i aday gösterdi. Yüzde 47,28 oranında oy alan sağcı aday, seçimlerin ardından yaptığı açıklamada yenilgiyi kabul etti.

MİLİTAN KİTLE HAREKETİ BİR KEZ DAHA SEÇİMLERE YANSIDI

1962 doğumlu Gustavo Petro, henüz 17 yaşındayken M-19 gerilla hareketine katılmış. "Şehir gerillası hareketi" olarak bilinen M-19, 1990'da hükümetle anlaşarak silah bırakmış, Petro, ilk kez 1991'de meclise girmişti. Kontrgerilla mafya karışımı bir rejimin egemen olduğu Kolombiya'da, kitlelerin desteğini almayı başaran Petro, 2012-2015 arasında başkent Bogota'nın belediye başkanlığı görevini yaptı. Petro'nun eşi de kitle mücadelelerinde öne çıkan isimlerden biri.

Petro'nun yardımcılığına seçilen 40 yaşındaki Márquez de çok genç yaşta toplumsal muhalefetin eylemlerine katılan, kontra güçler tarafından hedef alınmış ve bir suikast saldırısına uğramıştı. Bir dönem altın madencilerine karşı mücadele eden kadınların öncü isimlerinden biri olarak da biliyor. Hem etnik hem cinsiyetinden dolayı, seçimler öncesinde de sağcıların hedefindeydi.

Sol güçlerin oluşturduğu blokun öne çıkan bu iki isminin seçim zaferi bir tesadüf değil. Kolombiya'ya egemen Amerikancı kontra-mafya rejim, baskı ve zorbalığın yanı sıra, neoliberal politikaları da azgın bir şekilde uygulamıştır. Sendika lideri, hatta öncü işçi olmanın bile ölümü göze almak anlamına geldiği Kolombiya'da yüzlerce sendikacı ve işçi önderi devletin militer güçleri ya da mafya tarafından katledilmiştir. Buna rağmen kitle muhalefetinin sindirilemediği ülkede

halk hareketi 2021 yılında ayaklanma boyutuna ulaştı. Rejime bazı alanlarda geri adım attıran halk hareketine aktif katılım sağlayan güçler mücadeleyi kararlılıkla sürdürmüş ve bu güçlerin de katıldığı sol blokun adayı Petro, tam da bu kitle hareketinin yarattığı birikime yaslanarak seçimleri kazanabilmiştir.

Diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi Kolombiya'da da mücadele sürecinden gelen kişiler, halk isyanına varan bir kitle hareketi dalgasına yaslanarak seçim zaferine ulaştılar. Gericiliğin azgın olduğu, sınıf çatışmalarının sert yaşandığı ülkelerde başka türlü olması da mümkün değil.

VAATLER, OLASILIKLAR...

Kolombiya şimdiye kadar sağcılar, faşistler, kontra-mafya güçler ve ordu tarafından yönetilen bir ülkedir. Bundan dolayı ağustos ayında başa geçecek olan Petro yönetimi, ülke tarihinde bir dönüm noktası kabul ediliyor.

Kolombiya sağcı kontra-mafya güçlerinden ibaret bir ülke değil. Tersine, Kolombiya Latin Amerika'da gerillar hareketinin en güçlü olduğu ülkelerden biridir aynı zamanda. Halen ciddi anlamda gerilla hareketinin faal olduğu kıta tek ülkesi sayılabilir.

Petro'nun mensubu olduğu M-19 1990'da hükümetle anlaşıp dağılsa da Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri (FARC) ile Ulusal Kurtuluş Ordusu (ELN) savaşıma devam ettiler. FARC 2016'da yönetimle ateşkes imzaladı. Ancak kont-

ro-mafya güçler eski gerilla liderlerini katletmeye devam ettiler. Devletin 'barış anlaması'na uymaması ve eski gerilla komutanlarını hedef alan sürek avı, FARC'ın bir kanadını yeniden gerilla savaşına başlamak durumunda bıraktı. ELN ise, bütün ateşkes çağrılarına rağmen gerilla savaşını sürdürüyor.

Halk hareketi/devrim ve karşı-devrim güçlerinin aktif olduğu Kolombiya'da Petro yönetiminin vaatlerini tutup tutmayacağı sınıflar mücadelesinin seyrine bağlı olacaktır.

FARC ve ELN ile barış yapacağını, suç çetelerini silahsızlandıracağını, ordu ve emniyette değişiklikler yapılacağını, halk hareketine azgınca saldıran Kolombiya polisinin bir tür 'özel kuvvetler' birimi olan ESMAD'ın dağıtılacağı yönünde sözler veren Petro, insan hakları alanında suç işleyen askerlerin ise askeri mahkemeler yerine sivil mahkemelerde yargılanacağını, orduda liyakat kurallarının uygulanacağını dile getirmişti. Yanısıra Petro, ücretsiz üniversite eğitimi, emeklilik reformları, eşitsizlikle mücadele etme vaatlerinde de bulunmuştu. Görüldüğü kadarıyla bu vaatlerin belli oranda yerine getirilebilmesi ancak kitle hareketi dinamiklerinin etkin olmasıyla mümkün olacak.

ABD'NİN BASKI YAPMA İMKANLARI SINIRLI

Kolombiya, ABD emperyalizminin kontra-mafya güçleri ve büyük sermaye ile güçlü ilişkiler kurabildiği ülkelerin ba-

şında gelir. Buna rağmen Petro yönetimi şu veya bu şekilde kontra-mafya güçlerinin devlet içindeki alanlarını daraltmak için çaba harcayacaktır. Bu ise kontrol güçleriyle gerilimi arttıracak. Zira bu güçlerin halen çok etkin oldukları bir devlet yapısı var.

Sosyal eşitsizlikle mücadele konusunda ise Petro, başında bir milyarderin bulunduğu sağcı blokla çatışmak durumunda kalacaktır. ABD ile oturup konuşmanın zamanının geldiğini ifade eden Petro'ya karşı Biden yönetiminin nasıl bir tutum alacağı ise henüz belli değil. Petro'nun ABD ile çatışma eğiliminde olmadığı gözleniyor. Buna karşın ABD'nin dayanağı olan kontra-mafya yapının tesfiyesi yönünde ciddi adımlar atılabilirse, Biden yönetimi bundan rahatsız olacaktır.

ABD'nin bir dönem 'arka bahçe' diye tanımladığı Latin Amerika'daki genel siyasi atmosferin, Biden yönetiminin müdahalelerini sınırlama ihtimali yüksektir. Halen kıtanın birçok ülkesinde solun adayı olarak seçimlere katılanlar iş başında. Brezilya'da yaklaşan seçimlerde ise faşist Bolsanaro'nun hezimete uğrama ihtimali yüksek görünüyor. Küba ve Venezüela'nın yanı sıra, solun adayı olarak seçilen devlet başkanları da Petro'nun seçim zaferini büyük bir sevinçle karşıladılar. Rusya ile Çin'in kıta ülkeleriyle geliştirdikleri ilişkiler de dikkate alındığında, Biden yönetiminin, halk hareketinin dinamiklerine dayanan Petro yönetimine karşı askeri darbe organize etmesi veya başka yöntemlerle devirmesi kolay görünmüyor.

Vurgulamak gerekiyor ki, Petro'nun programı tümüyle düzen içidir. Venezüela, Bolivya örneklerinde görüldüğü gibi, emekçiler lehine bazı politikalar izlense de kapitalist sınıfın çıkarlarını riske edek, diğer bir ifadeyle burjuvazi ile ciddi bir çatışmaya yol açabilecek adımlardan kaçınılmaktadır. Buna rağmen ABD'nin, kontra-mafya güçlerinin ve büyük sermayenin temsilcisi olan sağcı adayın hezimete uğratılması Kolombiya ilerici-devrimci güçler ile işçi-emekçilerin mücadelesinin bir kazanımıdır. Öte yandan Petro Cumhurbaşkanı olduktan sonra da ülkede olayların seyrini, esas olarak sınıf/kitle hareketi ve ilerici-devrimci güçlerin duruşu ve kararlığı belirleyecektir.

Zenginler göç yollarında: “Mal canın yongasıdır”

E. Eren Yılmaz

Dünya ölçeğinde zenginlere para-servet transferi karşılığında farklı ülkelerde vatandaşlık satışına aracılık eden, kısacası “vatandaşlık emlakçılığı” yapan Henley&Partners’in “Küresel Vatandaşlık Raporu” yayınlandı. Bu rapora göre 1 milyon doların üzerinde serveti olan zenginler, Ukrayna krizinin ardından ülkelerinden göç etmeye başladı. Rapor da; hangi ülkelerden sermaye kaçışının başladığı ve hangi ülkelerin kapitalistler için daha cazip hale geldiği ifade edilirken, gelecekte “mal canın yongasıdır” düsturuyula zenginlerin hangi ülkeleri tercih edeceğine dair öngörülerde bulunuluyor. Burada raporun ayrıntıları ya da verdiği istatistiki bilgilerin açığa çıkarttığı çok yönlü sonuçlar üzerinde durmayacağız. Ancak kendini “danışmanlık” şirketi olarak tanımlayan, dünya genelinde 35 farklı ülkede ofisleriyle, sermayeye güvenli ve rahat limanlar bulmak için vatandaşlık pazarlayan bir şirketin ortaya koyduğu veriler ışında birkaç noktanın altını çizmekte fayda var.

Öncelikle “emlakçılık” tanımlaması kimlerine abartı gelebilir. Henley&Partners’in internet sitesine baktığımızda karşılaştığımız gerçek tam olarak budur. Emlakçılar nasıl ki sattıkları ya da kiralandıkları gayrimenkulün fiyatını, özelliklerini camlarına asıyorlar ve gerçekleştirdikleri aracılık üzerinden komisyon alıyorlarsa, bu şirket de aynı şeyi listeye çıkarttığı ülke vatandaşlıkları üzerinden fiyatı, vergi teşvikleri, pasaport-vize avantajları gibi ayrıntılı bilgiler eşliğinde pazarlıyor. Kapitalizmde her şey piyasa koşullarına endekslenmiştir. Burjuva dünyasının bizlere -Türkiye’de de sıklıkla başvurulan bir argüman olarak- “ulus”, “devlet”, “vatandaşlık” vb. kavramların ancak işçi sınıfı ve emekçi kitleleri manipüle edebildiği oranda ya da sadece bunun için var olduğu gerçeğini gösteriyor. Sermaye düzeninde her şey alınıp satılabilir. Bunun için gelişmiş batı ülkesi olmak ya da batının egemenliği altında herhangi bir üçüncü dünya ülkesi olmak fark etmez.

Diğer belirtmek istediğimiz önemli bir nokta ise şu; kızışan emperyalist hegemonya mücadelesinin, son yaşanan gelişmeler ışında artık geri dönülemez bir noktaya geldiği tescillenmiş bulunuyor. Bu çatışma ortamının yarattığı tab-

Servet-sefalet kutuplaşmasının geldiği boyut insanlığın kaldıracabileceğinin çok ötesine geçmiş bulunuyor. Yaratılan tüm zenginliklere el koyan bir avuç asalağın düzeni olarak kapitalizmin insanlığa hiçbir şey veremeyecek olduğu gerçeği ve çelişkisi artık çözümünü yakıcı bir biçimde dayatıyor.

lo dünyanın birçok noktasında işçi sınıfı ve emekçiler için, ezilen halklar için çok yönlü bir yıkım, ekonomik, sosyal, siyasal ve insani kriz anlamına gelirken, sermayedarlar asalak bir düzenin temsilcileri olmalarının verdiği avantajla, bavullarına doldurup paralarını ülke ülke dolaşabiliyorlar. Parçası oldukları sömürü dünyasında yarattıkları yıkımın karşısında, kendi düzenlerine güvenmeyerek “göç yolları”na düşüyorlar. Tek farkla, emperyalist savaş ve bölgesel çatışmaların milyonlarca insanı yerinden yurdundan ederek tam bir kırıma uğrattığı böyle bir dönemde, sermayenin göçü gittiği ülkede bir düşmanlıkla değil, saygıyla, “değerli yatırımcı” olarak karşılanıyor. Kapitalist dünyanın insani değer ölçütü, banka hesabındaki sıfırlar kadar olabiliyor.

Gelelim bu konuda belirtmek istediğimiz son noktaya. Yine hegemonya krizinin tetiklediği çatışmalar, ticaret savaşları, ekonomik ambargolar vb. emperyalist gerilimlerden hareketle artaca-

ğı öngörülen para transferleri, sermaye için güvenli liman bulma telaşı kapitalistler için çözüm olur mu, bilemeyiz. Ancak bildiğimiz şey, kapitalist dünyanın kendini pazarlamak için öne sürdüğü ideolojik dayanaklarının, bizzat kendi iç çelişkileri üzerinden çöktüğüdür. Sovyetler’in yıkılmasının ardından burjuva ideologlarının ortalığa saçılan tüm temel argümanları çok geçmeden buhar olmuştu. Bugün yaşananlar ise bunun pratik yaşamda teyit edilmesinin sadece bir yeni halkasıdır. Dün bizlere kapitalizmin mutlaklığını, sınırların kalktığı, global dünyada sermaye dolaşımının önünde hiçbir engel kalmadığı vb. üzerine bir dünya propagandası yapanların temel söylemleri, yani ideolojik ve manevi dayanakları yıkılmıştır. İçinden geçtiğimiz sürecin dünyasını, emperyalist rekabetin belirlediği bir içerikte yükselen gümrük duvarları, ticaret savaşları, ekonomik ambargolar, sermaye kısıtlamaları ve daha da ötesi sermayeye el koyma vb. çatışma alanları belirliyor. Gerilimi burnunun dibinde hisseden mil-

yonerler kaçacak yer arıyorlar. Kuşkusuz arkalarında işçi ve emekçiler için yıkım bırakarak...

Yoksulluğun ve sefaletin arttığı, devasa boyutlarda yaşanan servet-sefalet kutuplaşmasının geldiği boyut insanlığın kaldıracabileceğinin çok ötesine geçmiş bulunuyor. Yaratılan tüm zenginliklere el koyan bir avuç asalağın düzeni olarak kapitalizmin insanlığa hiçbir şey veremeyecek olduğu gerçeği ve çelişkisi artık çözümünü yakıcı bir biçimde dayatıyor. Bu düzenin efendileri, günü kurtarmak için, servetini güvenceye almak için çırpına dursun, ülke ülke dolaşarak “paranın sıcaklığı”nu muhafazaya gayret gösterebilir, çelişki eninde sonunda, işçi sınıfı ve ezilen halkların tarihsel adımıyla çözülmek zorundadır, çözülecektir. Zenginler ve paraları için güvenli liman şu ya da bu ülkenin kasası olabilir. İşçi ve emekçilerin güvenli limanı ise yarının eşit, özgür sosyalist dünyasıdır.

Petersburg'da Uluslararası Ekonomi Formu

Ukrayna'ya karşı savaşın başlamasından yaklaşık dört ay sonra, 17 Haziran Cuma günü başlayan ve "Rus Davos'u" olarak da bilinen St. Petersburg'daki 25. Uluslararası Ekonomi Forumu cumartesi son buldu. Ekonomi forumunun organizatörleri önceden 115 ülkeden katılımcıların forumda yer aldıklarını belirtti. 2020 yılını ise rekor olarak ileri sürdüler. Zira söz konusu yılda 145 ülkeden 19 bin katılımcı forumda yer aldı. Bu sefer çok sayıda katılımcıdan söz edilmedi. Girişimciler, Batı'nın yaptırım politikasının bir parçası olarak cezalandırılmamak için bu yıl forumda isimsiz olarak yer alma fırsatına sahipler. Basına göre, Fransa, İtalya, Kanada ve ABD'den de katılımcılar foruma katıldılar. Bu yılın konukları arasında, eski Sovyet Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Afganistan'dan Taliban ve Rusya tarafından tanınan Luhansk ve Donetsk Halk Cumhuriyetlerinin liderleri de yer alıyor.

Bir hacker saldırısı nedeniyle konuşmasına geç başlayan Putin, ABD'nin tanrı tarafından kutsal çıkarlarla dünyaya gönderilmiş gibi davrandığını söyledi. "Batılı meslektaşlarımız hala geçen yüzyıla göre düşünüyorlar, diğer ülkelere sömürge gibi davranıyorlar" dedi. Uluslararası siyasette hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını belirten Putin, AB'nin siyasi egemenliğini kaybettiğini ileri sürdü. Yanı sıra, neredeyse tüm küresel sorunlardan ABD ve AB'yi sorumlu tuttu.

Batının "silahları ve askeri danışmanlarıyla Ukrayna'yı kelimenin tam anlamıyla şişirdiğini" söyleyen Putin, "... bize yönelik artan risk ve tehditlere karşı Rusya'nın özel bir askeri operasyon düzenleme kararı ... zorunlu ve gereklidir" dedi. Devamında şunları söyledi. "Karar, Kiev rejimi tarafından sekiz yıldır soykırma maruz kalan vatandaşlarımızı ve Donbass'taki halk cumhuriyetlerinde yaşayanları korumayı amaçlıyor."

Putin, Rusya'ya karşı eşi görülmemiş Batı yaptırımlarına rağmen, Rus ekonomisini çökertme girişimlerinin başarısız olduğunu, Rus ekonomisinin sağlamlığını koruduğunu ileri sürdü. "En başından beri ekonomik saldırının başarı şansı yoktu," diyen Putin, yaptırımları "çılgın" ve "düşüncesiz" olarak nitelendirdi. Yaptırımların AB'yi en az Rusya'nın kendisi kadar vurduğunu söyledi ve AB'ye verdiği zararın tahminen 400 milyar dolardan

fazla olduğunu öne sürdü. Ukrayna'ya karşı devam eden savaşta ise, Moskova'nın tüm hedeflerine ulaşacağına dair güvence verdi.

Putin, Ukrayna'ya karşı süren savaşın uluslararası gıda kriziyle bir ilgisi olduğunu da reddetti. Putin'e göre, Ukrayna tahıl arzı dünya pazarı için önemsiz. Ayrıca Rusya'nın bu teslimatları engellemediğini, Kiev'in mayınları temizlemesi durumunda Moskova'nın erzak güvenliği garanti edeceğini söyledi. Batı, Rus kuvvetlerinin Ukrayna limanlarını işgal etmesi ya da abluka altına alması nedeniyle dünyanın büyük bölümünde baş gösteren gıda krizinden Moskova'yı sorumlu tutuyor. Buna karşın Putin, dünya piyasalarındaki çalkantıdan Avrupa ve ABD'yi sorumlu tuttu. Kremlin şefi, ihrac ettiklerinden fazlasını ithal ettiklerini iddia etti.

Batı ile çatışmanın devam edeceği

fikrinden hareketle Putin, ülkesini de buna hazır görüyor. "Rusya yeni döneme güçlü ve egemen bir ülke olarak giriyor ve daha da güçleniyor" diyerek, özgüvenle konuşuyor. Putin, durumun yeni perspektifler sunduğunu da söyledi. Batı ile yaşanan büyük gerilimler karşısında, Rusya ekonomik olarak giderek Asya'ya, özellikle Çin ve Hindistan'a, aynı zamanda Afrika ve Güney Amerika'ya yöneliyor. Örneğin Rusya, petrol ve gaz tedarikini AB'den dünyanın diğer bölgelerine giderek daha fazla yönlendiriyor. Ülke şu anda dünya pazarındaki yüksek petrol ve gaz fiyatları nedeniyle özellikle yüksek gelirler elde ediyor. Ulusal para birimi de savaşın başlangıcında dolar ve euro karşısında değer kaybettikten sonra, önemli ölçüde toparlandı. Ruble artık yıllardır olduğundan daha güçlü.

İsviçre'de Pressan işçileriyle dayanışma

Türkiye'deki sermaye iktidarının işçi sınıfına yönelik saldırılarına, işçiler çeşitli biçim ve düzeyde mücadele ederek yanıt veriyor. TOMİS öncülüğünde sendikalaşma faaliyeti yürüten siz Pressan işçileri bunun yeni örneklerinden biri oldunuz. TOMİS'e üye olan siz Pressan'ın öncü işçileri işçi kıyımıyla karşılaştınız ve direniş bayrağı açtınız. "İşçilerin sendika seçme özgürlüğü kabul edilsin, sendikaya üyelik ve sendikal faaliyetlerden dolayı işçilerin işten atılmasına son verilsin, işten atılan işçiler geri alınsın" talepleriyle başlattığınız direniş bir ayını geride bıraktı.

Fabrika önündeki direnişiniz karşısında Pressan patronları, işçileri birbiri-

ne saldırmak da dahil çeşitli provokasyonlara girişti. Sonraki süreçte de Türk Metal çetesi ve polisi, ardından da Çalışma Bakanlığı'nı devreye sokarak sendika yetkisini Türk Metal çetesine verdiğini açıklamalarınız üzerinde biliyoruz. Zira İsviçre'de de direnişinizi yakından ve ilgiyle izliyoruz. Sizlerin de dediği gibi, sadece kendiniz için değil, "aldığı maaşla geçinemeyen, bu sebeple iki işte birden çalışan, kötü çalışma koşullarına mahkûm edilen, sendikal olma hakkı elinden alınan, haksız yere işten atılıp işsiz kalan, iş bulamayan tüm sınıf kardeş-

lerimiz" için de direndiğinizi biliyoruz.

BİR-KAR İşçi Komisyonu direnişinizin sesini ve haklı taleplerinizi Avrupa'daki sınıf kardeşlerinize taşımaya çalışıyor. Bunun kimi anlamlı örneklerini de sergilemiş bulunuyor. Biz İsviçre BİR-KAR olarak da direnişinizle maddi ve manevi dayanışma içindeyiz. Topladığımız maddi katkıyı en kısa zamanda iletteceğiz. Yanı sıra TOMİS'in kurumlara yönelik Alancaya çevrilen çağrısını İsviçre'nin sol, ilerici ve devrimci kurumlarıyla yanı sıra dostlarımızın da desteğiyle bazı sendikalarla paylaştık.

IGA sendikası direnişinizi ve TOMİS'in dayanışma çağrısını Facebook ve Twitter sayfalarında "Türkiye'de Pressan'da çalışan Tomis'in mücadele eden işçilerinden dayanışma çağrısı... Yaşasın enternasyonal dayanışma" sunumuyla paylaştı. FAU sendikası ise aynı çağrıyla "Türkiye'de Pressan işçilerinin mücadelesiyle dayanışmaya" sunumuyla yayınladı. İlgili sendikaların bu örnek dayanışma tutumunun muhtemelen başka örnekleri de gösterilecektir. İsviçreli devrimci, ilerici kurumlara gecikmeli olarak ulaştırılan çağrı üzerine görüşme taleplerinin gelmesi de önemli adımlardan biri oldu.

Almanya'da metalde TİS süreci başladı

D. Meriç

Almanya'da metal ve elektronik sektöründe çalışan 4 milyon işçiyi kapsayan TİS görüşmeleri mayıs ayından beri devam etmektedir. IG Metal Sendikası tarafından yapılan ve 166 bin sendika üyesinin katıldığı anket sonuçlarına göre, bu yılki TİS sürecinde talep edilecek ücret artışının az yüzde 8,2 olması ve sözleşmenin bir yıllığına imzalanması önerisi kabul edildi. Yapılan anket sonucunda işçilerin ortak iradesini temsil eden bu karar, sendikanın toplu sözleşme komisyonu bürokratları tarafından 8 Mayıs tarihinde bir "öneri" olarak sendika yönetimine iletildi. Sunulan bu "öneri" üzerine 20 Haziran tarihinde bir açıklama yapan sendika yöneticisi bürokratlar, Almanya çapında metal ve elektronik sektörünü kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde yüzde 7 ile 8 oranında bir ücret artışı talep edileceğini duyurdu.

Sendika bürokratları tarafından açıklanan bu karar, Almanya'daki verili enflasyon ve ücret artışları ile kıyaslandığında, milyonlarca çalışan için açlık ücretinin daha kötüleşmesi anlamına gelmektedir. Ayrıca açıklanan bu kararın, Almanya Başbakanı Scholz'un, sermaye temsilcileri ve sendika bürokratlarından oluşan tarafları yeni "barış politikasına" dahil etmek için yaptığı toplantıdan bir hafta sonrasına gelmesi ise dikkat çekicidir. Sendika bürokratlarının bu kararın arkasında bile duramayacakları açıktır. Çünkü, IG Metal Sendikası Başkanı Jörg Hofmann'ın Süddeutsche Zeitung'a verdiği röportajda, sendikasının TİS sürecinde Avrupa Merkez Bankası'nın açıklamış olduğu yüzde iki enflasyon hedefine göre pazarlık yapılacağını garanti vermiş bulunmaktadır. Hofmann'ın verdiği garantiye göre, bu yıl TİS masalarında iki yıllığına olmak şartıyla en fazla yüzde 7 ücret artışı talep edilecektir. Bütün bu gerçekler, toplu iş sözleşmesi sürecinde milyonlarca çalışanın sendika bürokratları tarafından bir kez daha satılacağını göstermektedir.

Halihazırda, bu satış sözleşmesinin ilk adımı atılmış bulunmaktadır. 15 Haziran tarihinde IG Metall temsilcisi Knut Giesler tarafından, NRW, Aşağı Saksonya, Bremen, Hessen ve Doğu Almanya'dan oluşan eyaletler için toplu sözleşme imzalanmıştır. Bu satış sözleşmesine göre, bu eyaletlerde çalışan 76.500 metal işçi-

sinin ücretlerinde yüzde 6,5 artış ve bir sefere mahsus olmak üzere çalışanlara 500, meslek öğrencilerine 200 Euro ödeme yapılacaktır. On iki ay üzerinden hesaplandığında, yüzde 6,5 olan ücret artışının gerçek karşılığı sadece yüzde 4,6'lık bir brüt ücret artışına denk gelmektedir. 18 ay için imzalanan toplu sözleşmede, çalışanların en temel istemlerinden olan, kısmi emeklilik ve istihdamın güvence altına alınması ilişkin konular muğlak bırakılmıştır. Yapılan anlaşmanın ardından basına açıklama yapan IG Metall temsilcisi Knut Giesler, "metal işkolundaki son otuz yılın en iyi, en başarılı anlaşması imzalanmıştır. Bu sonuca göre, çalışanlar sektördeki şu anda çok iyi olan ekonomik durumdan meşru paylarını alacaklardır" diyerek, bu satış sözleşmesini "başarı" diye sunmaktadır.

Oysa bu sendika bürokratının "büyük bir başarı" olarak pazarlamaya çalıştığı bu sözleşme aslında son otuz yıldır sermayenin hizmetindeki sendika bürokratlarının işçi sınıfına ihanetinin itirafı olmaktadır. Öyle ki, Avrupa İstatistik Kurumu'nun verilerine göre Almanya'daki çalışanlar ücret artışları bazında Avrupa sıralamasında 18. sırada iken, eriyen reel alım gücü kayıpları bakımından eksi 6 ile son sıralarda bulunmaktadır.

KRİZ, PANDEMİ, EMPEYALİST SAVAŞ İLE DERİNLEŞEN SEFALET

Alman Spiegel dergisinin 14 Haziran

tarihli internet sayfasında yayınlanan, enflasyon oranları ve ekonomik durum hakkındaki kapsamlı yazı, emekçileri kuşatan sefaleti gözler önüne sermektedir. Son bir yıl içinde Almanya'da bütün temel tüketim ihtiyaçlarına yapılan zamlar korkunç boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Aşağıda verilen birkaç örnek bunu ortaya koymaya yetmektedir: Enerji amaçlı kullanılan yağ yüzde 98,8, doğalgaz 55,2, mazot 44, benzin 36,2, tereyağı 38,7, yemeklik sıvı yağ 36,6, un 21,5, elektrik 21,5, sebze-meyve 76,6, et ürünleri 35,8, süt-yumurta 13,7 oranında zamlanmıştır. Spiegel'in aynı başlıklı yazısında, emekçilerin son bir yıl içinde alım gücünün yüzde 20 eridiğini ayrıca dile getirilmektedir. Tüm bu verilerin ortaya koyduğu gerçek ise, resmi kurumlar tarafından yüzde 8,2 olarak açıklanan enflasyon rakamlarının koca bir yalandan ibaret olduğudur. Bunların yanı sıra, Alman Tarım Bakanı Cem Özdemir Rheinische Post gazetesine yaptığı açıklamada, sonbahara doğru fiyat artışlarının çok daha vahim boyutlara ulaşacağını dile getirmektedir.

Almanya'da milyonlarca emekçi her geçen gün daha da ağırlaşan sefalet şartlarında TİS sürecine girmektedirler. Bu yılın sonuna kadar metal, kimya, hizmet, inşaat gibi sektörlerde çalışan 10 milyonun üzerindeki emekçinin toplu sözleşme görüşmeleri yapılacaktır. Daha şimdiden sendika bürokratları sermaye sınıfı ile gizli kapaklı görüşmeler ger-

çekleştiriyorlar. Kapitalist tekeller, kriz, pandemi ve savaşa rağmen büyük vurdular vurdular. Ayrıca sermaye devleti tarafından kendilerine hediye edilen 2,5 trilyona rağmen TİS süreçlerinde emekçileri açlık ücretine mahkûm etmek için her türlü çabayı sarf ediyorlar. Kapitalist tekellerin işçi sınıfına karşı bu savaşında, başta sermaye devleti olmak üzere, sendika bürokratları ve burjuva medyası tam bir ittifak içerisinde hareket etmektedirler.

İşçi ve emekçiler kendilerini kuşatan bu şer ittifakına karşı kararlı, militan, kendi öz gücüne güvenerek ve devrimci bir sınıf kimliği kazanarak mücadele edebilir. Keza Nisan ayı içerisinde hizmet sektöründe çalışan yüzbinlerce emekçinin, Haziran'ın başından beri ise Almanya'nın 80 kentinde yüzbinlerce metal işçisinin katıldığı grev ve direnişler sınıf cephesinde biriken mücadele potansiyelini göstermektedir. TİS süreçleri işçi ve emekçiler cephesinde biriken sorunların kendisini eylemli bir şekilde ortaya koyduğu dönemlerdir. İşçi ve emekçiler, bu dönemlerde politik ajitasyona ve devrimci çalışmaya normal zamanlardan çok daha fazla ilgi gösterirler. Sınıf devrimcileri böylesi dönemlerde enerjilerini en üst düzeye çıkararak sınıfla bütünleşmek ve onu kuşatabilmek için bütün olanakları en azami düzeyde kullanmak zorundadırlar.

Pekin'de BRİCS Zirvesi

Ukrayna krizinin damgasını vurduğu zirveler maratonu başladı. Avrupa Birliği (AB), 23-24 Haziran günü Ukrayna'nın katılım konusunu görüşecek bir zirvede buluşuyor. G-7 zirvesi de 26 Haziran günü toplanıyor. Önümüzdeki hafta ise NATO ülkeleri buluşacak. Art arda gerçekleşecek bu zirvelerde, BRICS ülkelerinin zirvesi de özel dikkat çekiyor. Zira yıllardan beridir birbirleriyle yakın iş birliği içinde olan beş büyük ülke olan BRICS, küresel ekonomik çıktının neredeyse beşte birini oluşturuyorlar. Yanı sıra G7'den çok daha hızlı büyüdüğü iddia ediliyor.

BRİCS ülkeleri Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'nın ekonomik zirvesidir. Adını ilgili ülkelerin ilk harflerinden almaktadır, 2009'dan beri yılda bir kez bir araya geliyor. Resmi ev sahibi olan Çin'deki sıkı korona önlemleri nedeniyle bu yılki zirve video bağlantısı olarak gerçekleşiyor. Devlet ve hükümet başkanlarının bir araya geldiği zirve, 23

Haziran günü Çin'den Batı'nın yaptırımlarına karşı yenilenen bir çağrı ile başladı ve 24 Haziran gününe kadar sürecek.

Sanal zirvedeki açılış konuşmasını yapan Çin Devlet Başkanı Şi Jinping, Brezilya, Hindistan ve Güney Afrika'yı da içeren BRİCS ülkelerinin "daha fazla sorumluluk üstlenmelerini" ve dünyada "eşitlik ve adalet" için çalışmalarını talep etti. "Tek taraflı yaptırımlara" karşı çıkılması gerektiğini ifade etti. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ise, Batı yaptırımlarına atıfta bulunarak, BRICS ülkelerini daha yakın iş birliği yapmaya çağırdı. Batı'yı bencillikle eleştirdi ve Batılı devletleri küresel ekonomik krizleri körüklemekle suçladı. Kremlin şefi, bu bağlamda BRİCS grubuna özel bir rol biçti. Ona göre örgüt, devletler arasındaki ilişkilerin uluslararası hukuka dayandığı bir "çok kutuplu dünya" yaratmaya öncülük etmelidir.

Almanya'nın başkanlığında 19 Ha-

ziran günü Almanya'da bir araya gelen büyük sanayileşmiş ülkelerin (G7) aksine, BRİCS üyeleri şimdiye kadar Rusya'yı eleştirmekten kaçındı ve Batı'nın dayattığı yaptırımları birçok kez kınadı. Örneğin Hindistan, ülkenin Rusya ile uzun ve yakın bağları olduğu ve askeri teçhizatının çoğu oradan geldiği için çatışma konusunda tarafsız bir duruş sergiliyor. Son zamanlarda o da Çin gibi Rusya'dan petrol ithalatını önemli ölçüde arttırdı. Brezilya ayrıca ticaret ve ekonomi üzerindeki olumsuz etkisi nedeniyle yaptırımlara karşı çıktı. Diğer BRICS ülkeleri de Moskova'ya yönelik yaptırımları reddediyor. Çin, Rusya, Brezilya, Güney Afrika ve Hindistan dünya nüfusunun yüzde 40'ından fazlasını ve dünya gayri safi yurtiçi hasılasının neredeyse dörtte birini temsil ediyor. Yaptırımlar konusundaki ortak tutuma rağmen, BRİCS ortakları tüm konularda anlaşmıyorlar. Aralarında önemli gerilimler de yaşanıyor. Özel-

likle Hindistan ile Çin arasındaki ilişkiler, Himalaya bölgesindeki ortak sınırlarda yaşanan çatışmalar nedeniyle gerilimlere konu oldu. Hindistan ayrıca ABD, Japonya ve Avustralya ile birlikte dörtlü ittifak'ı oluşturuyor. Hint-Pasifik bölgesindeki önde gelen dörtlü, Çin'in bölgedeki etkisini azaltmak istiyor.

BRİCS liderlerinin toplantısının ardından, 24 Haziran günü bir dizi gelişmekte olan ülkenin davet edildiği başka bir çevrimiçi forum planlanıyor. Çin, BRİCS formatını diğer devletleri de kapsayacak şekilde genişletmeyi hedeflediğini önceden açıklamıştı. Arjantin, BRICS'e katılmak istiyor ve BRICS zirvesine konuk olacak. G7 zirvesine de katılacak olan Endonezya, bir başka BRICS adayı olarak kabul edilirken, G7 konuğu Senegal, Mayıs ayında bir BRICS dışişleri bakanları toplantısında temsil edildi. Yeni üyeleri içerecek bir BRICS genişlemesine esasen karar verilmiş durumda.

Birleşmiş Milletler Dünya Mülteci Raporu

Milyarlarca insanın kabusuna dönüşen sayısız sosyal-toplumsal felaket ve yıkımlar üreten kapitalizm, aynı zamanda en büyük insan trajedilerinden biri olan göçmenlik-mültecilik sorununu da derinleştirmiştir.

Sadece 21. yüzyılda 100 milyon insanın evini, ailesini ve ülkesini terk etmesine yol açmış bulunuyor. Açıklanan raporlar ise bunun artacağını gösteriyor. Çünkü savaşlar, çatışmalar ve krizler dünya çapında mülteci krizini dolaysız bir şekilde derinleştiriyor. Yayınlanan son Birleşmiş Milletler (BM) raporu da bu durumu teyit ediyor.

BM'nin 'yenidünya mülteci raporu', bu konuda dramatik bir tablo çiziyor. Dünya çapında giderek daha fazla insan ülkesinden-evinden kaçmak zorunda kalıyor ve bu eğilimin sona ereceğine dair hiçbir belirti yok. Tersine, var olan sorunlara iklim değişikliği ve hızla yükselen gıda fiyatları da eklenince mülteci dalgasının daha da kabarması kaçınılmaz görünüyor. 16 Haziran günü yayınlanan rapora göre, 2021'in sonunda yaklaşık 90 milyon insan kaçmak zorunda kaldı. Son on yılda, yerinden edilmiş kişilerin

sayısı ikiye katlandı ve artış devam ediyor. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği şimdi 100 milyondan fazla mülteci olduğunu tahmin ediyor. Yıllardır savaşın, şiddetin, zulmün, yoksulluk ve açlığın kol gezdiği birçok ülkede durum son aylarda daha da kötüleşti. Buna Ukrayna krizinin yarattığı sonuçlar da eklendi. BM Mülteciler Yüksek Komiseri Filippo Grandi, iyimser olmadığını ve çok uzun sürebilecek olan bir çatışmadan korktuğunu söylüyor. Ayrıca Ukrayna savaşının diğer ülkelerdeki insani yardımları da olumsuz etkilediğini belirtiyor. Bağış yapan ülkelere çaresizce sesleniyor; "lütfen en azından bize insani ihtiyaçları karşılama imkanı verin" diye yakarıyor ve mülteci kabul eden ülkelerin de baskı altında olduğuna işaret ediyor. Emperyalist saldırılara maruz kalan bu ve benzer ülkelerde insanların zulüm gördüğü, korkunç yıkımlar yaşadığı ve elbette ki yardıma ihtiyaç duyduğu çatışmalı ülkelerin listesi çok daha uzun. Yanı sıra mültecileri alan ülkeler de çoğunlukla benzer şekilde az kaynağa sahip yoksul komşu ülkeler oluyor. Rapor, bu ülkelerin de finansal desteğe ihtiyacı

olduğunu belirtiyor. Ama bilindiği üzere trilyonlarca doları ölüm kusan silahlara yatıranlar, mülteciler söz konusu olunca utanmadan parasızlıktan söz ediyor, milyonlarca insanın çadır kentlerde insanlık dışı koşullarda perişan bir yaşam sürmesinin sorumluluğunu paylaşıyorlar. BM Mülteci Teşkilatı'nın raporuna göre, yerinden edilmenin hızı ve kapsamı giderek büyüyor ve durumu "iyileştirmek" için gerekli olan uluslararası işbirliği de giderek kötüleşiyor. Ülkelerin birlikte çalışmaması durumunda olumsuz gelişmenin durdurulmayacağını söyleyen Grandi, Ukrayna savaşının tüm iş birliği çabalarına ciddi bir darbe vurduğu için ülkelerin birlikte çalışması konusunda endişelerini dile getirdi. Bu gidişatın tersine çevrilmesini umut etti ve aksi takdirde mültecilerin sayısının önümüzdeki yıllarda artmaya devam edeceğini bildirdi. Yüksek Komiser Grandi, Ukrayna savaşı hükümetlerin, özellikle de Avrupalıların istemesi durumunda ne kadar büyük mülteci dalgalarını yönetebileceğini, milyonlarca mültecinin Avrupa'ya kabul edilebileceğini gösterdiğine dikkat çekiyor.

"Uzun yıllardır Avrupa'daki politikacılar bize bunu yapamayacaklarını söylüyorlar" diyen Grandi, "Avrupa'nın altı ya da yedi milyon Ukraynalıyı alarak bunu yapılabileceğini gösterdi" dedi. Bunun başka ülkelere gelen mülteciler için de mümkün olabileceğini belirtti. Çoklu krizler giderek daha karmaşık hale geliyor, çatışmalar artıyor ve bunlar yıkıcı sonuçlar üretiyor. Emperyalist saldırı ve savaşlar, etnik çatışma ve boğazlaşmalar, şiddet ve zulüm, giderek daha da artan eşitsizlikler, yoksulluk ve açlık gibi felaketler umut ve çaresizlikle daha iyi bir yaşam arayışına girenlerin sayısını da arttırıyor. Emperyalist/kapitalist sistem yıkılana kadar durumun kötüleşmeye devam etmesi kaçınılmaz. BM, raporlar hazırlayarak güya bu insanlık trajedisine dikkat çekip, sorunu yaratanlardan "çözüm" talep ediyor. Emperyalistler ise dolaysız bir şekilde sorumlusu oldukları bu soruna çözüm bulmak iddiasıyla zirveler düzenliyor. zirvelerde on milyonların yaşamı üzerinde tiksindirici pazarlıklar yapılıyor. 'Çözüm' diye zirvelerde sunulanlar, başka şeylerin yanı sıra, göçmenler için "aşılmaz bir Avrupa kalesi" yaratmak için on milyarlarca dolar kaynak aktarma kararları almak oluyor.

Çorum Katliamı 42. yılında...

Katliamcı devletten hesap sormak için örgütlü mücadeleye!

Türk sermaye devleti kuruluşundan bu yana ezilen halklara ve mezheplere, ilerici ve devrimcilere yönelik kanlı katliamlar gerçekleştirdi. Hamurunun mayası kanla yoğrulan sermaye devleti Karadeniz sularında 15 komünisti, Dersim'de, Maraş'ta, Çorum'da, Sivas'ta ve Kürt illerinde besleyip büyüttüğü gerici-faşist çeteler eliyle yüzlerce Alevi ve Kürt emekçiyi katletti.

1921'de Karadeniz sularında Suphiler'in katliamı ile başlayan süreç, 1938 Dersim katliamıyla Alevi ve Kürt emekçilerine yönelik kanlı katliam saldırılarıyla devam etti ve yıllar geçtikçe daha da şiddetlendi. Sermaye devleti toplumsal mücadelenin boy verdiği dönemleri kanlı katliamlar ile bastırmaya çalıştı. 1960'lı yılların başlarında üniversite öğrencisi iki genç devrimci katledildi. Kaveller'den 15-16 Haziran Direnişi'ne kadar gerçekleşen işçi direnişlerinde birçok işçi katledildi. 1968 yılıyla birlikte mücadeleye atılan devrimci gençlik üniversitelerde, sokaklarda katledildi. 12 Mart 1971 darbesiyle devrimcilere yönelik süreklilikli avları başlatıldı, devrimci önderler bu dönem tutuklandı. Devrim davasını bitirme arzusuyla devrimci önderler darağacında, Kızılder'e de ve Diyarbakır zindanında katledildi. Devrimci önderleri katleden ve binlerce devrimciyi tutsak eden sermaye devleti yükselen sosyal-siyasal mücadeleyi de dizginleyemedi. 1974 yılıyla

birlikte kitlelerin mücadelesi yükselişe geçti. Yükselen mücadelenin karşısında sermaye devleti büyütüp beslediği faşist güçleri kullandı. Devrimcilerin sokak ortasında katledilmesini, Alevi emekçilerin 1978 yılında Malatya'da ve Maraş'ta katledilmeleri takip etti.

27 Mayıs 1980 günü MHP'li Gün Sazak'ın öldürülmesinin ardından faşist çeteler, devrimcilere ve Alevi emekçilere yönelik 28 Mayıs 1980 günü Çorum'da faşist saldırıları hayata geçirdi. 28 Mayıs 1980'tan 3 Temmuz 1980 gününe kadar Çorum'da Alevilerin oturduğu evler, çalıştığı işyerleri yakıldı-yıkıldı. Faşist çetelerin saldırılarına karşı Alevi emekçiler

Milönü'nde kurdukları barikatlar ile kendilerini savunmaya çalışır. Faşist çetelerin saldırısının ardından Çorum Valisi Rafet Üçelli sokağa çıkma yasağı ilan ederek barikatların kaldırılmasını istedi. Valinin sokağa çıkma yasağı ilan etmesi ve barikatların kaldırılmasını talep etmesi faşist çetelerle-devlet makamlarının iç içe ve iş birliği içinde olduğunu bütün bir açıklığı ile gözler önüne sermiştir. Bir ayı aşkın süren katliam saldırısında 57 emekçi katledilirken, yüzlerce emekçi ise yaralanır.

28 Mayıs'ta başlayan ve 4 Temmuz tarihine dek süren Çorum Katliamı, 12 Eylül 1980 askeri-faşist cuntası dönemine gidişte sermaye devletinin yolunu

düzleyen sayısız katliamdan sadece biridir.

Aradan yıllar geçse de sermaye devletinin katliamcı rolü ve işlevi değişim göstermiyor. Sermaye devleti gün geçtikçe Alevi ve Kürt emekçilere yönelik saldırılarına hız kazandırıyor. Kürt halkına yönelik içerde baskıyı, faşist provokasyon saldırılarını tırmandırmakta, ülke dışında ise sınır ötesi "operasyonlarını" devreye sokarak kanlı katliamlar gerçekleştirmeye devam ediyor. Alevi emekçilerin yaşadığı bölgeler ve binalar işaretlenmeye devam ettirilerek mezhepçi provokasyon saldırılarının önünü açılmak isteniyor. Devrimciler sokak ortasında gözaltına alınıp, işkenceye maruz kalıyor. Yükselen mücadele yine kan, katliam ve zulüm politikasıyla bastırılmaya çalışılıyor.

Sermaye devletinin tarihi kanlı katliamlar tarihidir. Biz işçi ve emekçilerin tarihi ise direnişlerin tarihidir. Tarihimizden aldığımız güç ile mayası kanla yoğrulan bu kapitalist barbarlık sistemine ve katliamcı sermaye devletine karşı örgütlü mücadele yükseltmeliyiz.

Çorum Katliamı'nın 42. yılında katledilenleri saygıyla anıyoruz. Katliamcı sermaye devletinden hesap sormak için işçi ve emekçileri örgütlü mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz.

Çorum katliamını unutmamak, unutturmayacağız!

K. SÖNMEZ

Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) gerçekleşti. "Gelecek kapısı" olarak lanse edilen YKS'nin ücreti geçen yıl her oturum için 90 TL iken, bu yıl her oturum için 115 TL olarak açıklandı. ÖSYM kurumu bu yıl da sınavlar üzerinden milyonlarca TL kâr elde etti. YKS'ye 3 milyon 243 bin 425 kişi başvurdu. Bu sayı ÖSYM sınavları tarihinde bir rekor olarak açıklandı. Sınavın ardından binlerce genç sınav sisteminin çarpıklığına ilişkin sosyal medyada görüşlerini açıkladı. Sınav süresinin yetersizliğine, müfredattaki birçok konunun sorulmamasına, sınav salonuna 1 dakika geç kalındığı ya da piercing taktığı için sınava alınmama gibi her yıl yaşanan birçok mağduriyete karşı çeşitli tepkiler yükseldi.

Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na başvuranların çoğunluğunu lise eğitimi-

Gelecek optiklere sığmaz!

ni yeni tamamlamış gençler oluşturdu. Ancak bu yıl ortaöğretim sürecini tamamlamış gençlerin eğitim hayatlarında pandemiden kaynaklı en az 1,5 yıl kayıp bulunuyor. Tüm bu süre boyunca eğitimdeki kayıp zamanın telafi edilebilmesi için hiçbir adım atılmadı. Dahası pandemi ile birlikte daha yalın bir şekilde görülen eğitimin daha da niteliksiz, anti-bilimsel ve eşitsiz hale getirildiği gerçeğidir. Milyonlarca öğrenci zaten baştan aşağı çürümüş olan bir eğitim sisteminin sınavına tabii tutulmaktadır.

Bu düzende eğitim sistemi fırsat eşitsizlikleri üzerine kuruludur. Özel okullarda ve özel derslerle eğitim gören

bir genç ile hem okuyup hem çalışmak zorunda bırakılan ve devlet okullarında niteliksiz eğitimi gören bir genç aynı sınavda sınanmaktadır. Bu sınav elbette ki eşit koşullarda yapılmamaktadır.

Sınav sistemi yanlış ve elemeci bir uygulamadır. Yıllara yayılan ders konularının 3 saatlik bir sınav maratonuna sıkıştırılması ciddi bir sorundur. "Geleceğin" dört şıkka sığdırılmak istenmesi ise bir başka sorundur. Kişinin yeteneklerini, özlemlerini ve emeğini esas almayan sınav sistemi başlı başına bir sorundur.

Tüm bunların yanı sıra "gelecek kapısı" olarak lanse edilen sınavla geçiş yapılan yükseköğretim kurumlarının niteliği

ve yaratılan diplomalı işsizler ordusu da büyük bir sosyal sorun olarak karşımızda durmaktadır. Bu yıl geç kaldığı için sınava alınmayan bir gencin "üniversite benim için vakit kaybı, iş kuracağım" biçimindeki açıklaması sistemin ne denli çürüdüğünün ve iflas ettiğinin en açık ifadesidir. Üniversiteden mezun olduktan sonra iş bulamayan ya da kendi alanında çalışamayan milyonlarca diplomalı işsiz varken, işyerlerinde yoksulluk hatta açlık sınırının altında çalıştırılan ve emeğinin hakkını alamayan milyonlarca işçi ve emekçi varken, gençlerin genel bir kanı olarak böyle düşünmeleri anlaşılır bir durumdur.

Gençliğin en büyük kaygısı geleceksizliktir! Gençliğin geleceği optik kağıtlara sığmaz!

*Pir Sultan'dan Madımak'a
asan da yakan da devlettir!*

**Sivas Katliamı'nın
hesabını emekçiler
soracak!**